

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Διπλωματική Εργασία

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ Ο ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ
ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ Δ.Λ.Π. 20

ΤΟΥ

ΣΩΤΗΡΗ ΑΡΚΟΥΜΑΝΗ

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: Αγγελική Σαμαρά

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος στη
Λογιστική Φορολογία και Χρηματοοικονομική Διοίκηση

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2022

Αφιερώνεται στην Λένα για την υπομονή της και την αμέριστη συμπαράστασή της...

Θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένεια μου όπου πάντα στέκεται σύμμαχος σε κάθε μου προσπάθεια. Ακόμη, θα ήθελα να ευχαριστήσω του διδάσκοντες του προγράμματος

Μεταπτυχιακών Σπουδών και το προσωπικό τόσο για όλη την προσπάθεια που κατέβαλαν για την υλοποίηση του προγράμματος υπό της δύσκολες συνθήκες της πανδημίας αλλά και για τις γνώσεις που μας μετέφεραν.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι κρατικές ενισχύσεις αποτελούν κύριο εργαλείο χρηματοδότησης των επιχειρήσεων που αποσκοπεί στην ανάπτυξη τους και στην πραγματοποίηση βιώσιμων επενδύσεων. Η άντληση από την πλευρά των επιχειρήσεων τέτοιων ενισχύσεων αποτελεί βασική επιδίωξη και θεμιτό τρόπο χρηματοδότησής τους καθώς ενισχύει την παραγωγικότητα και την βιωσιμότητα τους. Ακόμη, οι κρατικές ενισχύσεις αποτελούν βασικό παράγοντα περιφερειακής ανάπτυξης και μείωσης ανισοτήτων.

Η δυσκολία άντλησης κρατικών ενισχύσεων από την πλευρά των επιχειρήσεων είναι ένα φαινόμενο που παρατηρείται συχνά. Σε αυτό συντελούν τόσο η ελλιπής πληροφόρηση όσο και το απαιτητικό θεσμικό πλαίσιο που τις διέπει. Τα κύρια εργαλεία για την άντληση κρατικών ενισχύσεων από την πλευρά των επιχειρήσεων είναι ο Αναπτυξιακός Νόμος αλλά και το ΕΣΠΑ. Ο σκοπός των κρατικών ενισχύσεων είναι πραγματοποίηση παραγωγικών επενδύσεων από την μεριά των επιχειρήσεων έτσι ώστε να ενισχυθεί η ανάπτυξή τους.

Η πλειοψηφία των επιχειρήσεων απαρτίζεται από μικρομεσαίες επιχειρήσεις, τόσο σε εγχώριο όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, και ο ρόλος τους στην οικονομία και στην απορρόφηση των κονδυλίων είναι κρίσιμης σημασίας. Τα κύρια γνωρίσματά των επιχειρήσεων αυτών έχουν παίξει σημαντικό ρόλο στην ανθεκτικότητά τους σε περιόδους οικονομικής ύφεσης και αποτελούν κύριο μοχλό ανάπτυξης των οικονομιών.

Η αναγνώριση των κρατικών ενισχύσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα αντιμετωπίζεται σύμφωνα με τις αρχές του Δ.Λ.Π. 20. Η εφαρμογή των Δ.Λ.Π δεν είναι καθολική και ιδιαίτερα οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις σπανίως τα εφαρμόζουν. Το Δ.Λ.Π. 20 ορίζει δυο μεθόδους λογιστικής αντιμετώπισης των κρατικών ωφελειών.

Λέξεις Κλειδιά: Κρατική υποστήριξη, κρατική ενίσχυση, επιχορήγηση, ΕΣΠΑ, Αναπτυξιακός Νόμος, μικρομεσαία επιχείρηση, Δ.Λ.Π. 20 – Λογιστική των κρατικών επιχορηγήσεων και γνωστοποίηση της κρατικής υποστήριξης.

ABSTRACT

Government grants is the main financing tool for businesses aimed at their development and making sustainable investments. The raising of such aids by businesses is a basic pursuit and a legitimate way of financing them as it enhances their productivity and sustainability. Furthermore, state aid is a key factor in regional development and the reduction of inequalities.

The difficulty of attracting state aid from the business side is a phenomenon that is often observed. Both the incomplete information and the demanding institutional framework that governs them contribute to this. The main tools for obtaining state aid from the business side are the Development Law and the ESPA. The purpose of state aid is to make productive investments on the part of businesses so as to enhance their development.

The majority of businesses are SMEs, both domestically and at European level, and their role in the economy and in the absorption of funds is crucial. The main characteristics of these companies have played an important role in their resilience in periods of economic recession and are a main driver of the growth of economies.

The recognition of state aid according to International Accounting Standards is treated according to the principles of the IAS 20. The application of IAS is not universal and especially small and medium enterprises rarely apply it. The D.L.P. 20 defines two methods of accounting treatment of state benefits.

Keywords: Government support, government grant, ESPA, Greek Development Law, SME's, IAS 20 – Accounting of government grants and disclosure of government assistance.

Περιεχόμενα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	1
Εισαγωγή	1
1.1 Εισαγωγικές παρατηρήσεις	1
1.2 Σκοπός της εργασίας.....	3
1.3 Δομή της Εργασίας.....	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	5
Βιβλιογραφική Επισκόπηση	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	7
Μικρομεσαία Επιχείρηση – Ρόλος Και Τρόποι Ενίσχυσης.....	7
3.1 Εισαγωγή	7
3.2 Ορισμός ΜΜΕ - 2003/361/ΕΚ.....	8
3.3 Τύποι ΜΜΕ	10
3.4 Πλεονεκτήματα Και Μειονεκτήματα ΜΜΕ	11
3.5 Χαρακτηριστικά Των ΜΜΕ Και Συμβολή Τους Στην Οικονομία	12
3.6 Δυνατά Σημεία Και Προκλήσεις Ελληνικών ΜΜΕ.....	14
3.6 Κρατικές Ενισχύσεις	16
3.7 Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ).....	17
3.8 Πηγές Κρατικής Ενίσχυσης – ΕΣΠΑ	19
3.8.1 Εισαγωγικά.....	19
3.8.2 ΕΣΠΑ 2021-2027	20
3.8.3 Τομεακά Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027.....	22
3.8.4 Περιφερειακά Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027	26
3.8.5 Γενικές Επισημάνσεις Δράσεων ΕΣΠΑ.....	27
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	28
Αναπτυξιακός Νόμος 4887/2022 – «Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη»	28
4.1 Εισαγωγή	28
4.2 Θεσμικό Πλαίσιο.....	28
4.2 Υπαγόμενα Επενδυτικά Σχέδια & Δικαιούχοι	34
4.3 Επιλέξιμες Δαπάνες Επενδυτικών Σχεδίων	36
4.3.1 Επιλέξιμες Δαπάνες Περιφερειακών Ενισχύσεων.....	36
4.3.2 Επιλέξιμες Δαπάνες Εκτός Περιφερειακών Ενισχύσεων	37

4.3.4 Μη Επιλέξιμες Δαπάνες.....	38
4.4 Είδη Ενισχύσεων	40
4.5 Εντάσεις Και Ύψος Ενίσχυσης.....	41
4.5 Υποβολή Αίτησης Υπαγωγής	43
4.6 Αξιολόγηση Επενδυτικού Σχεδίου	45
4.7 Έναρξη Παραγωγικής Λειτουργίας Της Επένδυσης Και Καταβολή Ενισχύσεων	46
4.8 Υποχρεώσεις Φορέων.....	48
4.9 Κυρώσεις	49
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	51
Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 20 – Λογιστική Αντιμετώπιση Των Κρατικών Επιχορηγήσεων Και Γνωστοποίηση Της Κρατικής Υποστήριξης	51
5.1 Εισαγωγή	51
5.1 Σκοπός του Δ.Λ.Π 20	51
5.3 Πεδίο Εφαρμογής.....	52
5.4 Επεξήγηση Εννοιών	52
5.5 Μορφές Κρατικών Ενισχύσεων	54
5.6 Λογιστική Αντιμετώπιση Των Κρατικών Ενισχύσεων	55
5.7 Επιχορήγηση Για Απόκτηση Περιουσιακών Στοιχείων	57
5.7.1 Παράδειγμα επιχορήγησης πάγιου περιουσιακού στοιχείου.....	58
5.8 Επιχορηγήσεις Που Αφορούν Αποτελέσματα	61
5.9 Μη Νομισματικές Κρατικές Επιχορηγήσεις.....	62
5.10 Επιστροφή Κρατικών Επιχορηγήσεων	62
5.10.1 Παράδειγμα λογιστικής αντιμετώπισης της επιστροφής κρατικής ενίσχυσης που αφορά πάγια περιουσιακά στοιχεία.....	63
5.11 Ενίσχυση Με Τη Μορφή Φορολογικής Απαλλαγής	66
5.11.1 Παράδειγμα Λογιστικής Αντιμετώπισης της ενίσχυσης με τη μορφή φορολογικής απαλλαγής.....	67
5.12 Επιδότηση κόστους δημιουργούμενης απασχόλησης.....	69
5.12.1 Παράδειγμα λογιστικής αντιμετώπισης της ενίσχυσης του κόστους δημιουργούμενης απασχόλησης.....	69
5.13 Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing)	71
5.13.1 Παράδειγμα λογιστικής αντιμετώπισης της ενίσχυσης με την μορφή επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης.....	71
5.14 Γνωστοποιήσεις - Μεταβατικές Διατάξεις.....	75
5.15 Διερμηνεία – ΜΕΔ 10 «Κρατική Υποστήριξη – Καμία Ειδική Σχέση Με Επιχειρηματικές Δραστηριότητες»	76
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6	77

Συμπεράσματα – Περιορισμοί – Προτάσεις Για Μελλοντική Έρευνα	77
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	81

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Εισαγωγή

1.1 Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Ο επιχειρηματικός κόσμος έρχεται συνεχώς αντιμέτωπος με τις συνεχείς προκλήσεις που προβάλλει το σύγχρονο οικονομικό περιβάλλον. Οικονομικές συγκυρίες, κοινωνικές και πολιτισμικές αλλαγές, επιστημονική και τεχνολογική εξέλιξη είναι διαχρονικοί παράγοντες που επηρεάζουν τη λειτουργία των επιχειρήσεων αλλά και περιβαλλοντικοί παράγοντες και υγειονομικοί όπως η κλιματική αλλαγή και η παγκόσμια πανδημία του Covid-19 που βιώνει η ανθρωπότητα τα τελευταία έτη επιδρούν αρνητικά στην λειτουργία και ανάπτυξή τους.

Μέσα σε αυτές τις αλλαγές που συμβαίνουν, κάθε οργανισμός προσπαθεί να ερμηνεύσει και να αναλύσει τις αιτίες καθώς και να βρει τρόπους να ανταπεξέλθει στις προκλήσεις χωρίς να τεθεί σε κίνδυνο η βιωσιμότητά του. Η ανάπτυξη των επιχειρήσεων συμβάλει στην ευρύτερη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη κάθε χώρας προσφέροντας θέσεις εργασίας, συνεισφέροντας στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν και προσθέτοντας αξία μέσω της συνήθους λειτουργίας της αλλά και με δράσεις που έχουν ευρύτερο αντίκτυπο στο κοινωνικό σύνολο.

Πρωταγωνιστικό ρόλο στον επιχειρηματικό κλάδο διαδραματίζουν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις οι οποίες αποτελούν την συντριπτική πλειοψηφία των οργανισμών. Οι ιδιαιτερότητες που έχουν αυτής της μορφής οι επιχειρήσεις έχουν οδηγήσει πλέον στην πλήρη αναγνωσιμότητά τους και είναι η ατμομηχανή της οικονομίας συμβάλλοντας στην οικονομική ανάπτυξη, την δημιουργία θέσεων απασχόλησης και την αύξηση της παραγωγικότητας όπως επίσης συνδράμουν στην κοινωνική συνοχή και την ανάπτυξη οικονομικά υποβαθμισμένων γεωγραφικών περιοχών.

Ένας κύριος παράγοντας που διαχρονικά δυσκολεύει την ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων είναι η άντληση χρηματοδότησης για την πραγματοποίηση επενδύσεων και την ανάπτυξή τους. Ο τρόπος λειτουργίας των ΜΜΕ

και τα χαρακτηριστικά που τις διακρίνουν ως επί το πλείστον τις εμποδίζουν να αντλήσουν χρηματοδότηση από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα γεγονός στο οποίο έπαιξε ρόλο και η χρηματοπιστωτική κρίση. Μία πηγή χρηματοδότησης των επιχειρήσεων μπορούν να αποτελέσουν οι κρατικές και ευρωπαϊκές επιχορηγήσεις. Είναι ζωτικής σημασίας για κάθε οικονομική μονάδα να γνωρίζει ανά πάσα στιγμή τις δυνατότητες άντλησης κρατικής χρηματοδότησης από τις δράσεις που παρέχονται είτε από τον Αναπτυξιακό Νόμο με κρατικά κονδύλια είτε από το ΕΣΠΑ που αποτελείται από ευρωπαϊκά κονδύλια με εθνική συμμετοχή. Ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος 4887/2022 όπως και η προγραμματική περίοδος του ΕΣΠΑ 2021-2027 έχουν θέσει προτεραιότητες για την ενίσχυση των επιχειρήσεων, οι οποίες συμβάλλουν σημαντικά στην ανάπτυξη τους και στην αντιμετώπιση των δυσμενών συνθηκών που διαχρονικά στέκονται εμπόδιο σε αυτές και είναι επίσης προσανατολισμένες στις πρόσφατες εξελίξεις που σχετίζονται με το ευρύτερο περιβάλλον και αποτελούν κίνδυνο για την βιωσιμότητα των επιχειρήσεων.

Κάθε οικονομικός οργανισμός που λαμβάνει κρατικές ενισχύσεις οφείλει να αντιμετωπίζει λογιστικά τα ποσά που έλαβε και να παρέχει την απαραίτητη γνωστοποίηση σύμφωνα με το εκάστοτε νομοθετικό πλαίσιο. Στην ελληνική οικονομία οι πλειοψηφία των επιχειρήσεων χρησιμοποιεί τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (ΕΛΠ) για την λογιστική απεικόνιση των συναλλαγών της. Σε διεθνές επίπεδο οι κοινή ορολογία για την λογιστική αντιμετώπιση των οικονομικών συναλλαγών των οντοτήτων είναι τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα τα οποία χρησιμοποιούνται υποχρεωτικά από εταιρείες οι οποίες διαπραγματεύονται στις αγορές. Η χρήση των Δ.Λ.Π. δεν είναι διαδεδομένη λόγω του ότι οι επιχειρήσεις στην πλειοψηφία τους είναι μικρομεσαίες και δεν υποχρεούνται να κάνουν χρήση αλλά και λόγω του μεγαλύτερου κόστους.

Η σύγκλιση των λογιστικών πρακτικών των οικονομικών μονάδων αποτελεί γεγονός σε διεθνές επίπεδο καθώς η εναρμόνισή τους συντελεί στην βελτίωση της ποιότητας των πληροφοριών που παρέχονται στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων, διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα της αγοράς και μειώνεται το κόστος παραγωγής πληροφοριών καθώς υπάρχει μία κοινή γλώσσα. Η κρατικές επιχορηγήσεις αντιμετωπίζονται λογιστικά σύμφωνα με το «Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 20 – Λογιστική Αντιμετώπιση των Κρατικών Επιχορηγήσεων και Γνωστοποίηση της Κρατικής Υποστήριξης» το οποίο ορίζει την κατάλληλη λογιστική απεικόνιση των ενισχύσεων που έχει λάβει η επιχείρηση ανάλογα με την μορφή της.

1.2 Σκοπός της εργασίας

Η παρούσα εργασία σκοπεύει να παρουσιάσει τα βασικά χρηματοδοτικά εργαλεία για την άντληση κρατικής ενίσχυσης από τους οικονομικούς οργανισμούς με σκοπό την πραγματοποίηση παραγωγικών επενδύσεων και την συνεισφορά τους στην ανάπτυξη της οικονομίας της χώρας.

Για την εξαγωγή ολοκληρωμένου συμπεράσματος κρίθηκε σκόπιμο να παρατεθούν στοιχεία σχετικά με τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που αφορούν την δομή και τα χαρακτηριστικά τους, τον πρωταγωνιστικό ρόλο που παίζουν στην οικονομία καθώς αποτελούν την συντριπτική πλειοψηφία των οικονομικών μονάδων αλλά και των δυσχέρειών που παρουσιάζονται σε αυτές αναφορικά με την χρηματοδότησή τους.

Όπως κάθε οικονομική συναλλαγή που πραγματοποιείται σε επίπεδο επιχειρήσεων, έτσι και οι κρατικές ενισχύσεις αναγνωρίζονται λογιστικά και επιδρούν στις οικονομικές καταστάσεις των οργανισμών ανάλογα με τον χειρισμό τους. Για τον λόγο αυτό στην παρούσα εργασία εξετάζεται και η λογιστική αντιμετώπιση των επιχορηγήσεων με σκοπό να δημιουργήσει μια πλήρη εικόνα για τις κρατικές ενισχύσεις.

1.3 Δομή της Εργασίας

Η παρούσα διπλωματική εργασία αποτελείται από έξι κεφάλαια καλύπτοντας το φάσμα των κρατικών ενισχύσεων και του ρόλου που διαδραματίζουν στην ανάπτυξη των επιχειρήσεων και της οικονομίας.

Το πρώτο κεφάλαιο περιέχει της εισαγωγικές παρατηρήσεις σχετικά με το θέμα και αναλύεται ο σκοπός της εργασίας. Συνεχίζοντας στο δεύτερο κεφάλαιο βρίσκεται η επισκόπηση της βιβλιογραφίας.

Στο τρίτο κεφάλαιο αρχικά, γίνεται αναφορά στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις παραθέτοντας τα κύρια γνωρίσματά τους, τονίζοντας τα χαρακτηριστικά που τις διακρίνουν και δίνοντας έμφαση στον ρόλο που διαδραματίζουν στην ελληνική και ευρωπαϊκή οικονομία ως κύριος μοχλός ανάπτυξης. Στη συνέχεια γίνεται αποσαφήνιση του όρου της κρατικής ενίσχυσης και αναφορά στα κύρια επενδυτικά ταμεία από τα οποία διοχετεύονται τα κοινοτικά κονδύλια έτσι ώστε να παρουσιαστεί

το πλαίσιο του ΕΣΠΑ το οποίο έχει σκοπό την υποστήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Ακολουθεί το τέταρτο κεφάλαιο όπου εστιάζουμε στον βασικό τρόπο άντλησης κρατικών ενισχύσεων όπου είναι ο Αναπτυξιακός Νόμος. Στο κεφάλαιο αυτό γίνεται παρουσίαση του θεσμικού πλαισίου και των μορφών ενίσχυσης που μπορούν να λάβουν οι επιχειρήσεις από τις διατάξεις του.

Στο πέμπτο και τελευταίο κεφάλαιο του κυρίου μέρους της εργασίας γίνεται αναλυτική αναφορά στο Δ.Λ.Π. 20 και στο πλαίσιο εφαρμογής του και δίνονται παραδείγματα αναφορικά με την λογιστική αντιμετώπιση των κρατικών επιχορηγήσεων σύμφωνα με τις μορφές ενισχύσεων του Αναπτυξιακού Νόμου.

Η εργασία τελειώνει με το έκτο κεφάλαιο στο οποίο παρουσιάζονται να συμπεράσματα που προέκυψαν από την βιβλιογραφική επισκόπηση, οι περιορισμοί της παρούσας διπλωματικής καθώς και προτάσεις σχετικές με μελλοντική έρευνα που μπορεί να πραγματοποιηθεί αναφορικά με το θέμα της εργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Βιβλιογραφική Επισκόπηση

Στο συνεχώς μεταβαλλόμενο οικονομικό περιβάλλον οι επιχειρήσεις καλούνται να βρίσκουν συνεχώς τρόπους να αναπτύσσονται και να παράγουν με σκοπό να είναι βιώσιμες και κερδοφόρες αλλά και για να προσφέρουν στην κοινωνία και στην οικονομία.

Οι Santarelli & Vivarelli (2007) καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις αποδεικνύουν πως αποτελούν σημαντικούς φορείς δημιουργίας θέσεων εργασίας και μοχλούς ανάπτυξης της οικονομίας και της καινοτομίας.

Ο κόσμος έχει γίνει ακόμη πιο αβέβαιος και δεν είναι μόνο εκτεθειμένος σε νέες προκλήσεις, αλλά και παλιές που έχουν επιστρέψει. Αυτό περιλαμβάνει την κλιματική αλλαγή, την πανδημία και τις συνέπειές της, αλλά και την πρόσφατη εισβολή στην Ουκρανία. Έτσι, οι οργανισμοί πρέπει να είναι έτοιμοι και προετοιμασμένοι να αντιμετωπίσουν ένα περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από μια σειρά προκλήσεων που λαμβάνουν χώρα ταυτόχρονα. Αυτό υπογραμμίζει όχι μόνο τον περαιτέρω αυξημένο ρόλο της γνώσης, αλλά και την ανάγκη για συνειδητή και προληπτική χρήση του (Arpe et al. 2022).

Μερικά από τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις είναι η έλλειψη πόρων, δεξιοτήτων, στάσεων και αναγνώρισής από την κοινωνία. Το αποτέλεσμα που προκύπτει είναι ότι οι μικροεπιχειρήσεις δεν είναι σε θέση να έχουν πρόσβαση σε πόρους για να λειτουργούν με επιτυχία στην καθημερινότητά τους (Ngassam et al. 2009).

Κάποια από τα πλεονεκτήματά τους είναι η ταχύτητα στην λήψη αποφάσεων, η ταύτιση της διοίκησης με τους στόχους της επιχείρησης, η έλλειψη μεγάλης γραφειοκρατίας, η γρήγορη ανταπόκριση στις ενέργειες του ανταγωνισμού, η γνώση της αγοράς που δραστηριοποιούνται και η καθημερινή τριβή με το πελατολόγιο (Λαμπρόπουλος 2008).

Για την στήριξη της επιχειρηματικότητας και την δημιουργία μια βιώσιμης οικονομίας τα κράτη καθορίζουν πολιτικές με τις οποίες ενισχύουν την επιχειρηματική

δραστηριότητα και την ανάπτυξη. Οι πολιτικές αυτές θεσμοθετούνται από κάθε κράτος ή από την Ευρωπαϊκή Ένωση για τα μέλη και διαφέρουν ανάλογα με την μορφή ενίσχυσης που παρέχουν και στις επιχειρήσεις τις οποίες απευθύνονται. Οι πολιτικές για την ενίσχυση μπορεί να αφορούν χρηματοδοτική ενίσχυση (χαριστικά δάνεια), συμβουλευτική κατάρτιση, άμεσες επιχορηγήσεις (Cowling et al., 2018).

Μια προσέγγιση τις ορίζει ως “πολιτικές που θεσπίζονται για την τόνωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας και στοχεύουν πριν, κατά την εκκίνηση και μετά την έναρξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας” (Stevenson & Lundstrom, 2001).

Πολλές χώρες και περιφέρειες διαθέτουν σημαντικά ποσά για επιδοτήσεις για την επίτευξη περιφερειακής σύγκλισης και την επιτάχυνση της οικονομικής ανάπτυξης (Neumark and Simpson, 2015).

Μεταξύ των μεγαλύτερων από αυτά τα προγράμματα είναι τα Ταμεία Συνοχής και τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), τα οποία δαπάνησαν 347 δισεκατομμύρια ευρώ μεταξύ 2007 και 2013 βοηθώντας τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειές της να επιτύχουν σύγκλιση (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2007, Dvouletý et al., 2021).

Η έρευνα (Criscuolo et al, 2019) εξετάζει την μορφή ενίσχυσης με άμεσες επιχορηγήσεις, οι οποίες κατά κύριο λόγο σχετίζονται με χαρακτηριστικά της επένδυσης και του φορέα, με περιορισμένη αποτελεσματικότητα ως προς την γενική ισορροπία. Συγκριτικά με τις μορφές ενίσχυσης φορολογικών κινήτρων, παρουσιάζουν ομοιογένεια και έτσι τα αποτελέσματα είναι εύκολα συγκρίσιμα. Παρόλα αυτά, η σχέση κόστους – οφέλους υστερεί σε σχέση με τις υπόλοιπες μορφές ενισχύσεων.

Αναφορικά με την λογιστική αντιμετώπιση των επιχορηγήσεων ασχολείται το Δ.Λ.Π 20 – Λογιστική των Κρατικών Επιχορηγήσεων Και Γνωστοποίηση της Κρατικής Ενίσχυσης. Σε έρευνα που πραγματοποίησαν οι Westwood και Mackenzie (1999) σχετικά με την θεωρία λογιστικής αντιμετώπισης των κρατικών επιχορηγήσεων περιουσιακών στοιχείων καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι οι επιχορηγήσεις πρέπει να καταχωρούνται στην περίοδο την οποία αφορούν οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν και σχετίζονται με αυτές, στα αποτελέσματα. Το Δ.Λ.Π. αφορά τον λογιστικό χειρισμό επιχορηγήσεων που απευθύνονται σε πάγια του ενεργητικού, επομένως η επιχορήγηση αποτελεί εισόδημα που διαρκεί όσο και η λογιστική αξία του παγίου έως την πλήρη απόσβεσή του. Το πρόβλημα προκύπτει όταν πρόκειται για επιχορήγηση που αφορά την απόκτηση στοιχείων που δεν αποσβένονται όπως η γη, και δημιουργείται υπόλοιπο απαίτησης έως ότου να ληφθεί η επιχορήγηση-εισόδημα. Όταν υπάρχει έλλειψη αρχής,

η επιχορήγηση είτε αφαιρείται από το περιουσιακό στοιχείο είτε αποτελεί αναβαλλόμενο εισόδημα. Από την πρώτη περίπτωση προκύπτει μια ακριβής μέτρηση για το περιουσιακό στοιχείο ενώ στην δεύτερη περίπτωση προκύπτει ένα στοιχείο του παθητικού το οποίο δεν είναι πραγματικό.

Οι Stadler και Nobes (2018) σε άρθρο αναφορικά με την λογιστική των κρατικών επιχορηγήσεων και την επιλογή λογιστικής αντιμετώπισης καταλήγουν πως οι κρατικές επιχορηγήσεις είναι οικονομικά σημαντικές σε ορισμένες εταιρείες και οι οικονομικές καταστάσεις μπορεί να επηρεαστούν σημαντικά από τους σχετικούς αριθμούς. Παρόλα αυτά, το θέμα έχει λάβει ελάχιστη προσοχή από τους ρυθμιστές προτύπων ή από ερευνητές. Το γενικό ζήτημα των μη αμοιβαίων μεταφορών δεν αντιμετωπίζεται ειδικά στο πλαίσιο του IASB.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Μικρομεσαία Επιχείρηση – Ρόλος Και Τρόποι Ενίσχυσης

3.1 Εισαγωγή

Στην παρούσα ενότητα θα γίνει προσπάθεια παρουσίασης του όρου «μικρομεσαία επιχείρηση» και των στοιχείων που την διακρίνουν. Ακόμη θα αναφερθούμε στους τύπους και τα είδη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και στα χαρακτηριστικά που τις διακρίνουν. Μέσα από την ενότητα θα γίνει σαφής ο κρίσιμος ρόλος που παίζουν στην ανάπτυξη τόσο της ευρωπαϊκής και της ελληνικής οικονομίας.

Είναι γενικά γνωστό ότι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) αποτελούν σημαντικό μοχλό απασχόλησης και οικονομικής ανάπτυξης για την πλειονότητα των παγκόσμιων οικονομιών. Ταυτόχρονα, οι ΜΜΕ είναι πιο εύθραυστες σε περιόδους κρίσης οι οποίες

περιορίζουν τις δυνατότητές του για ανάπτυξη. Σε ένα τέτοιο περιβάλλον γίνεται ακόμα πιο εμφανές ότι είναι χρήσιμο για τις ΜΜΕ να εξετάσουν τη γνώση και τη

διαχείρισή της (A systematic literature review on knowledge management in SMEs: current trends and future directions Susanne Durst¹ · Samuel Foli¹ · Ingi Runar Edvardsson).

Ακόμη, η παρούσα ενότητα προσεγγίζει τον όρο και την έννοια της κρατικής ενίσχυσης και αναλύει το πλαίσιο μέσα από το οποίο προέρχονται τα κονδύλια των επιχορηγήσεων έτσι ώστε να καταλήξουν στις επιχειρήσεις.

3.2 Ορισμός ΜΜΕ - 2003/361/ΕΚ

Ο ορισμός των μικρομεσαίων επιχειρήσεων έχει διατυπωθεί με απόφαση της επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην οποία καθορίζονται τα συγκεκριμένα κριτήρια που πρέπει να πληροί μία επιχείρηση έτσι ώστε να χαρακτηριστεί μικρομεσαία. Ο ορισμός αυτός είναι κοινός για τα κράτη-μέλη της Κοινότητας και χρησιμοποιείται για να εφαρμόζονται οι εκάστοτε πολιτικές που αφορούν τους οικονομικούς αυτούς οργανισμούς.

Αναφορικά με τον ορισμό της σύστασης 2003/361/ΕΚ¹ στην κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) συμπεριλαμβάνονται οι επιχειρήσεις οι οποίες απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και ο των οποίων ο κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατομμύρια ευρώ.

Για να γίνει σαφέστερος ο παραπάνω ορισμός, ως πολύ μικρή επιχείρηση ορίζεται αυτή η οποία απασχολεί λιγότερους από 10 εργαζομένους και έχει ετήσιο κύκλο εργασιών μικρότερο ή ίσο με 2 εκατομμύρια ευρώ ή ετήσιο συνολικό ισολογισμό μικρότερο ή ίσο με 2 εκατομμύρια ευρώ. Ως μικρή επιχείρηση αντιμετωπίζεται αυτή που απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζομένους και έχει ετήσιο κύκλο εργασιών μικρότερο ή ίσο με 10 εκατομμύρια ευρώ ή συνολικό ισολογισμό μικρότερο ή ίσο με 10 εκατομμύρια ευρώ. Τέλος ως μεσαία επιχείρηση ορίζεται αυτή που απασχολεί λιγότερους από 250 εργαζομένους και έχει ετήσιο κύκλο εργασιών

¹ Σύσταση της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων [κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2003) 1422] (ΕΕ L 124 της 20.5.2003, σ. 36-41).

μικρότερο ή ίσο με 50 εκατομμύρια ευρώ και ετήσιο συνολικό ισολογισμό μικρότερο ή ίσο με 43 εκατομμύρια ευρώ. Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι επιμέρους κατηγορίες των ΜΜΕ:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ – ΕΤΗΣΙΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (Ε.Μ.Ε.)	ΕΤΗΣΙΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΕΤΗΣΙΟΣ ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΗ	< 10	≤ 2.000.000	≤ 2.000.000
ΜΙΚΡΗ	< 50	≤ 10.000.000	≤ 10.000.000
ΜΕΣΑΙΑ	< 250	≤ 50.000.000	≤ 43.000.000

Μία επιχείρηση μπορεί να υπερβαίνει είτε το σύνολο του κύκλου εργασιών είτε το σύνολο του ισολογισμού της χωρίς αυτό να της στερεί την ιδιότητα ΜΜΕ. Ο όρος αυτός θεσπίστηκε έτσι ώστε να υπάρχει δίκαιη μεταχείριση των διάφορων κλάδων της οικονομίας. Ωστόσο το κριτήριο των ετήσιων μονάδων εργασίας αποτελεί υποχρεωτικό όρο έτσι ώστε μία επιχείρηση να νοείται ως ΜΜΕ.

Η ιδιότητα ΜΜΕ μπορεί να χαθεί από την επιχείρηση αν υπερβεί τα ανωτέρω όρια κατά δύο συνεχόμενες χρήσεις. Οι μεταβολές που θα επιφέρουν τις αλλαγές με τις οποίες θα χαθεί η ιδιότητα ΜΜΕ δεν αφορούν εξαγορές, συγχωνεύσεις ή αλλαγή κυριότητας αλλά μεταβολές που έχουν προσωρινό χαρακτήρα και αφορούν την ανάπτυξη της επιχείρησης.

3.3 Τύποι ΜΜΕ

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις διακρίνονται σε τρεις επιμέρους τύπους αναφορικά με τις εταιρικές σχέσεις που μπορεί να υφίστανται με άλλες επιχειρήσεις. Μία ΜΜΕ μπορεί να είναι ανεξάρτητη επιχείρηση, συνεργαζόμενη ή συνδεδεμένη. Η διάκριση αυτή γίνεται με κριτήριο το κατά πόσο μία επιχείρηση έχει συμμετοχή σε άλλες επιχειρήσεις μέσω του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου ή μέσω της άσκησης διοίκησης.

Η πιο διαδεδομένη μορφή μικρομεσαίας επιχείρησης είναι η ανεξάρτητη επιχείρηση. Η ανεξάρτητη-αυτόνομη επιχείρηση δεν συμμετέχει σε καμία άλλη επιχείρηση ή συμμετέχει με ποσοστό μικρότερο του 25%, δεν κατέχει σε αυτήν συμμετοχή άλλη επιχείρηση και αν κατέχει, αυτή είναι μικρότερη του 25% και δεν συνδέονται με άλλη επιχείρηση μέσω φυσικού προσώπου. Εξαιρέση αποτελεί η συμμετοχή στην επιχείρηση δημόσιων επενδυτικών εταιρειών, πανεπιστημιακών φορέων και ερευνητικών κέντρων μη κερδοσκοπικού σκοπού, θεσμικών επενδυτών και αυτόνομων τοπικών αρχών μέχρι και 50% με την προϋπόθεση να μην υπάρχει σύνδεση με τον φορέα.

Συνεργαζόμενες χαρακτηρίζονται οι επιχειρήσεις στις οποίες υφίστανται εταιρικές σχέσεις χωρίς όμως να μπορούν να ασκήσουν έλεγχο εκατέρωθεν. Μία επιχείρηση είναι συνεργαζόμενη όταν συμμετέχει με ποσοστό μεγαλύτερο του 25% του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου σε μία άλλη επιχείρηση ή κάποια άλλη επιχείρηση συμμετέχει σε αυτή με ποσοστό μεγαλύτερο του 25% αντίστοιχα. Σε κάθε περίπτωση το ποσοστό συμμετοχής δεν υπερβαίνει το 50%.

Ο τελευταίος τύπος επιχείρησης είναι η συνδεδεμένη επιχείρηση. Συνδεδεμένη θεωρείται μία επιχείρηση η οποία κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου σε μία άλλη επιχείρηση, ασκεί διοίκηση σε άλλη επιχείρηση ή κατέχει πλειοψηφία δικαιωμάτων ψήφου η μετόχων άλλης επιχείρησης. Ένα παράδειγμα συνδεδεμένης επιχείρησης είναι η θυγατρική εταιρεία που ελέγχεται κατ' ολόκληρο από την μητρική της. Για τον προσδιορισμό της επιχείρησης ως ΜΜΕ, εφόσον υπάρχουν συνδεδεμένες, τα στοιχεία που αφορούν κύκλο εργασιών, σύνολο ισολογισμού και ετήσιες μονάδες εργασίας υπολογίζονται αθροιστικά για την εξαγωγή συμπεράσματος και κατάταξη του φορέα σε επιμέρους κατηγορία ΜΜΕ.

3.4 Πλεονεκτήματα Και Μειονεκτήματα ΜΜΕ

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις λόγω της δομής και σύνθεσης τους έχουν αρκετά πλεονεκτήματα που αποτελούν κίνητρα για την εύρυθμη λειτουργία και ανάπτυξή τους. Τα πλεονεκτήματα αυτά έχουν αντίκτυπο στην ίδια την μονάδα αλλά και στην κοινωνία κατ' επέκταση. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις είναι η κύρια μορφή οικονομικού οργανισμού που εμφανίζεται στον επιχειρηματικό κόσμο και συμβάλλει στην δημιουργία θέσεων εργασίας.

Λόγω της διοικητικής τους διάρθρωσης έχουν απλουστευμένες διαδικασίες οι οποίες τις επιτρέπουν να λαμβάνουν στοχευμένες αποφάσεις σε μικρότερο χρονικό διάστημα, γεγονός που συμβάλλει και στην εξοικονόμηση πόρων². Έχουν ευελιξία που τους επιτρέπει να προσαρμόζονται και να αφομοιώνουν γρήγορα τις αλλαγές που προκύπτουν στο εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον αλλά ακόμη μπορούν εύκολα να αντιληφθούν τις ανάγκες της αγοράς στην οποία δραστηριοποιούνται λόγω της καθημερινής τριβής που έχουν με αυτή και των σχέσεων που αναπτύσσουν με τους άμεσα ενδιαφερόμενους.

Στον αντίποδα τέτοιου τύπου επιχειρήσεις λόγω του οικογενειακού χαρακτήρα που διαθέτουν έρχονται συχνά αντιμέτωπες με προβλήματα τα οποία αδυνατούν να αντιμετωπίσουν. Η έλλειψη οργάνωσης και προγραμματισμού, καινοτομίας και τεχνολογικών δεξιοτήτων είναι συχνά λόγοι που εμποδίζουν την ανάπτυξη τέτοιων οργανισμών στο συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον. Ακόμη λόγω έλλειψης επιχειρηματικών συνεργειών δεν μπορούν να επιτευχθούν οικονομίες κλίμακας στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις με αρνητικά μακροχρόνια αποτελέσματα στη βιωσιμότητά τους.

Ένας σημαντικός παράγοντας ο οποίος εμποδίζει την ανάληψη πρωτοβουλιών για εκσυγχρονισμό είναι σύνδεση της παρουσίας των επιχειρηματιών με την οικονομική οντότητα. Από την επιχειρηματική δραστηριότητα τους δεν εξαρτάται μόνο η βιωσιμότητα και η εξέλιξη της επιχείρησης αλλά και των ίδιων διότι συνδέονται

➤ ² Λαμπρόπουλος Π., (2008), *Επιχειρηματικότητα : σχεδιασμός και ανάπτυξη των επιχειρήσεων στην κοινωνία της πληροφορίας : θεωρητικές και πρακτικές προσεγγίσεις* - Πρώτη έκδοση. - Αθήνα: Εκδόσεις Προπομπός, 2008

και αποτελεί το κύριο εισόδημα τους, οπότε πολλές φορές αντιδρούν αρνητικά και δεν προσαρμόζονται με τις αλλαγές του οικονομικού περιβάλλοντος μέσω της στρατηγικής.

Σε αυτό το σημείο να τονιστεί και η μη επαρκής πληροφόρηση αναφορικά με της χρηματοδοτήσεις και τις επιχορηγήσεις που μπορούν να αντλήσουν οι ΜΜΕ οι οποίες προέρχονται είτε από εγχώρια είτε από ευρωπαϊκά κονδύλια. Το ζήτημα των επιχορηγήσεων θα μας απασχολήσει και στην συνέχεια αυτή της εργασίας.

3.5 Χαρακτηριστικά Των ΜΜΕ Και Συμβολή Τους Στην Οικονομία

Ο χαρακτηρισμός «ραχοκοκαλιά» της οικονομίας δεν έχει δοθεί άδικα στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Αποτελούν την κινητήρι δύναμη της ελληνικής αλλά και της ευρωπαϊκής οικονομίας συμβάλλοντας τα μέγιστα στο ΑΕΠ, την δημιουργία ποιοτικών θέσεων απασχόλησης και στην ανάπτυξη. Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση που διενεργήθηκε στις Ευρωπαϊκές ΜΜΕ για το έτος 2021, το ποσοστό των μικρομεσαίων επιχειρήσεων είναι 99,8% του συνόλου των επιχειρήσεων συνεισφέροντας πάνω από το μισό του ΑΕΠ και συγκεκριμένα λίγο περισσότερο από 53% και παρέχουν θέσεις εργασίας που αντιστοιχούν σχεδόν στα 2/3 του εργατικού δυναμικού περίπου 65% (Annual Report on European SMEs 2020/2021).

Αναφορικά με την παρουσία των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην Ευρωπαϊκή οικονομία για το έτος 2020 τα στοιχεία αναφέρουν παραπάνω από 22 εκατομμύρια μικρομεσαίες επιχειρήσεις όπου στην πλειοψηφία τους είναι πολύ μικρές και μόνο το 0,2% του συνόλου των επιχειρήσεων είναι μεγάλες οντότητες σύμφωνα με τον ορισμό.

Annual Report on European SMEs 2020/2021³

	Micro SMEs	Small SMEs	Medium-sized SMEs	All SMEs	Large enterprises	All enterprises
<i>Enterprises</i>						
Number	21,044,884	1,282,211	199,362	22,526,457	40,843	22,567,300
%	93.3%	5.7%	0.9%	99.8%	0.2%	100.0%
<i>Value added</i>						
Value in € million	1,179,476	1,071,196	1,087,613	3,338,286	2,956,544	6,294,829
%	18.7%	17.0%	17.3%	53.0%	47.0%	100.0%
<i>Employment</i>						
Number	36,988,539	25,313,006	20,130,548	82,432,093	44,358,284	126,790,377
%	29.2%	20.0%	15.9%	65.0%	35.0%	100.0%

Όσον αφορά την ελληνική πραγματικότητα οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις αποτελούν το 99,9% του συνόλου των επιχειρήσεων στην χώρα και μόλις το 0,1% είναι μεγάλες επιχειρήσεις. Σχετικά με την απασχόληση οι ΜΜΕ στην Ελλάδα απασχολούν το 83% του εργατικού δυναμικού εν αντιθέσει με τις μεγάλες επιχειρήσεις που απασχολούν το 17%. Η προστιθέμενη αξία που προσέδωσαν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις κατά το 2020 ανήλθε σε 56,7%, παρόλα αυτά η παραγωγικότητά του παραμένει κάτω από το 1/3 του Ευρωπαϊκού μέσου όρου σύμφωνα με τα στοιχεία του ενημερωτικού δελτίου ΜΜΕ για την Ελλάδα της περιόδου 2021 τα οποία αντλούνται από εθνικές βάσεις δεδομένων και βάσεις δεδομένων της Eurostat.

ΤΥΠΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ Σ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩ N	ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟ I	ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝ Η ΑΞΙΑ
ΜΜΕ	718.558	2.153.872	24.600.000.000,00

<https://ec.europa.eu/docsroom/documents/46077/attachments/1/translations/en/renditions/native>

³ ANNUAL REPORT ON EUROPEAN SMEs 2020/2021 July 2021, <https://imegsevee.gr/wp-content/uploads/2021/07/SME-Annual-Report-2021.pdf>

3.6 Δυνατά Σημεία Και Προκλήσεις Ελληνικών ΜΜΕ

Οι συνεισφορά των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην ελληνική οικονομία είναι μεγάλη καθώς είναι ο κύριος μοχλός της οικονομίας ιδιαίτερα σε περιοχές που δεν γνωρίζουν υψηλή οικονομική άνθιση. Συνεισφέρουν στην μείωση της ανεργίας αφού αποτελούν τον βασικό εργοδότη αλλά ακόμη συντελούν και παίζουν πρωταγωνιστικό ρόλο στην περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας.

Η σημαντικότητα του ρόλου των ΜΜΕ στην Ελλάδα δεν συνιστά και την απρόσκοπτη λειτουργία τους. Αντιθέτως συναντούν προβλήματα διάφορων μορφών κατά την λειτουργία του με κυριότερα από αυτά να είναι το πολύπλοκο και συνεχώς μεταβαλλόμενο φορολογικό σύστημα, την γραφειοκρατία, την έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού και την δυσκολία άντλησης χρηματοδότησης (Kourounakis, Katsioloudes, 2011)⁴. Κάποια από τα παραπάνω προβλήματα ισχύουν γενικά για τις ΜΜΕ, ενώ κάποια συνδέονται άμεσα με την Ελληνική πραγματικότητα και την μακροχρόνια οικονομική κρίση που έχει βιώσει η ελληνική οικονομία.

Σύμφωνα με το Ενημερωτικό δελτίο ΜΜΕ 2021 οι ελληνικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις ενίσχυσαν την καινοτομία τους και βρίσκονται άνω του Ευρωπαϊκού μέσου όρου καινοτομίας. Συγκεκριμένα οι 4 στις 10 ελληνικές ΜΜΕ καινοτομούν με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο να βρίσκεται στα 3/10. Ακόμη έχει ενδυναμωθεί η νεοφυής επιχειρηματικότητα και σε αυτό συνέβαλαν σημαντικά η θέσπιση του μητρώου νεοφυών επιχειρήσεων Elevate Greece, τα ταμεία άντλησης χρηματοδότησης EquiFund, Ταμείο Φαιστός (Faistos Fund), Ταμείο Συν-επένδυσης Επιχειρηματικών Αγγέλων (Business Angels' Co-Investment Fund που τις στηρίζουν.

Η πρόσβαση στη χρηματοδότηση αποτελεί βασική πρόκληση για τις ελληνικές ΜΜΕ. Σύμφωνα με το Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών, Βιοτεχνών, και Εμπόρων Ελλάδας, το κόστος χρηματοδότησης και οι απαιτούμενες εξασφαλίσεις είναι υψηλότερες του μέσου όρου της ΕΕ. Η κυβέρνηση στηρίζει ενεργά την ανάπτυξη της κεφαλαιαγοράς μέσω του Ταμείου Επιχειρηματικών Συμμετοχών (EquiFund)⁵. Έχει, επίσης, επισήμως ανακοινώσει την ανάπτυξη

⁴ Kourounakis N., Katsioloudes M., (2011), Characteristics of Greeks SMEs: Motivation for Business, Ownership, Success Factors and Problems, European Conference on Management, Leadership and Governance.

⁵ <https://www.espa.gr/el/Pages/EquiFund.aspx>

διαφόρων νέων ταμείων και μέσων που θα παρέχονται από την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα (Annual Report on European SMEs 2020/2021).

Σύμφωνα με τα στοιχεία από έρευνα συγκυρίας η οποία πραγματοποιήθηκε από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος τον Ιούνιο του 2021 και τα οποία προέρχονται από την Ευρωπαϊκή επιτροπή (SBA Factsheet 2015), την Eurostat, έρευνα της ΕΛ.ΣΤΑΤ. (Διαρθρωτική Έρευνα Επιχειρήσεων 2015) και εκτιμήσεις ΕΤΕ σχεδόν 780.000 ΜΜΕ συνεισφέρουν στο ΑΕΠ 120 δισεκατομμύρια κύκλο εργασιών. Παρακάτω παρουσιάζεται η χαρτογράφηση των εγχώριων ΜΜΕ σύμφωνα με την μελέτη της ΕΤΕ.

Πηγή: Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις: Το Ταμείο Ανάκαμψης είναι η μεγάλη ευκαιρία για τις ελληνικές ΜμΕ (www.nbg.gr)⁶

Η Ελλάδα με την ένταξη της στην Ευρωζώνη ίσως έδωσε λανθασμένες ενδείξεις ότι πρόκειται για μια οικονομία που βασίζεται στην καινοτομία (Herrman, Kritikos, 2013)⁷. Ωστόσο αναζητούν τρόπους για το πως μια οικονομία όπως η ελληνική μπορεί μελλοντικά να βασίζεται στην καινοτομία. Εντοπίζουν τα κύρια ελλείματα να αφορούν όχι μόνο θεσμικούς παράγοντες αλλά και σημαντικά ελλείματα διάρθρωσης όπως συρρικνωμένη βιομηχανία, μικρό ποσοστό εξαγωγών, μικρές επιχειρήσεις και κλειστά επαγγέλματα. Συμφωνούν πως το μέλλον της οικονομίας της Ελλάδας θα καταλήξει σε μία χαμηλή μισθολογικά οικονομία με εργατικό δυναμικό που δεν αντικατοπτρίζει της

⁶ https://www.nbg.gr/-/jssmedia/Files/nbgportal/reports/migrated-data/files/greek/the-group/press-office/spot/reports/documents/smes_competitiveness_june_2021.pdf?rev=8f1054b49ce5470ba9aa42328e28032c

⁷ Herrman B., Kritikos A. S., (2013), 'Growing out of the Crisis: Hidden assets to Greece's transition to an innovation economy', IZA Discussion Paper No. 7806, electronically accessed at: <http://ftp.iza.org/dp7806.pdf> on 10 February 2015.

ανάγκες της. Καταλήγουν στο συμπέρασμα πως πρέπει να αξιοποιηθούν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της χώρας που εντοπίζονται στον κλάδο της γεωργίας και του εμπορίου πέραν του ήδη ανεπτυγμένου τουριστικού προϊόντος.

3.6 Κρατικές Ενισχύσεις⁸

Αναφορικά με την έννοια του όρου «κρατική ενίσχυση» είναι σκόπιμο να αναφέρουμε ότι προκύπτει από τα χαρακτηριστικά της ωφέλειας, καθώς δεν ορίζεται σαφώς τι ακριβώς αποτελεί κρατική ενίσχυση διότι μπορεί να λάβει πολλές μορφές.

Σύμφωνα με το άρθρο 107 παρ.1 της Συνθήκης Λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα στοιχεία τα οποία όταν συντρέχουν σωρευτικά για μία επιχείρηση-δικαιούχο η οποία ασκεί οικονομική δραστηριότητα (προσφέρει αγαθά ή υπηρεσίες σε οργανωμένη αγορά) είναι η επιχείρηση να αποκομίζει οικονομικό πλεονέκτημα από την ενίσχυση, η ενίσχυση να παρέχεται με χρήματα του κράτους και να κοστολογείται σε αυτό, ο δικαιούχος να ευνοείται από προνομιακή μεταχείριση και να υπάρχει πιθανή νόθευση ανταγωνισμού και διατάραξη ενδοκοινοτικού εμπορίου. Οι προϋποθέσεις αυτές που χαρακτηρίζουν μια κρατική ενίσχυση επεξηγούνται αναλυτικά παρακάτω:

- Οικονομικό πλεονέκτημα: Αφορά το όφελος που αποκομίζει ο δικαιούχος της ενίσχυσης το οποίο δεν θα λάμβανε υπό κανονικές συνθήκες. Το όφελος αντικατοπτρίζει την ελάφρυνση του κόστους και μπορεί να παρέχεται με έκπτωση σε σχέση με την αγοραία τιμή είτε δωρεάν. Το όφελος που αποκομίζει ο δικαιούχος μπορεί να έχει διάφορες μορφές όπως επιχορήγηση, επιδότηση, φορολογική απαλλαγή ή ελάφρυνση, απαλλαγή ή έκπτωση ασφαλιστικών εισφορών, εγγυήσεις δανείων, κρατική συμμετοχή σε επιχειρηματικό κεφάλαιο, πώληση ή εκμίσθωση κρατικής περιουσίας σε ευνοϊκές τιμές κ.α.
- Χρηματοδότηση από το κράτος & με κρατικούς πόρους: Κρατικοί πόροι είναι ο προϋπολογισμός ο οποίος είναι στον έλεγχο του κράτους και διατίθεται σύμφωνα με απόφασή του. Τέτοιοι πόροι μπορεί να προέρχονται από τα διαρθρωτικά ταμεία (ΕΔΕΤ) όταν χρησιμοποιούνται από κοινού με εθνικούς

⁸ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ – ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ 8 Οδηγός: Ο.Ι.1_1 Έκδοση:1η Ημ. Έκδοσης: 30.10.2015

πόρους, οι πόροι τοπικών ή περιφερειακών φορέων, οι πόροι δημόσιων ή ιδιωτικών οργανισμών που διαχειρίζονται ενισχύσεις, οι πόροι δημόσιων επιχειρήσεων.

- Προνομιακή μεταχείριση: Λαμβάνει ο δικαιούχος ενός μέτρου όταν βρίσκεται σε πιο ευνοϊκή θέση από τον ανταγωνισμό λόγω του ειδικού χαρακτήρα της ωφέλειας ή όταν αφορά συγκεκριμένους κλάδους επιχειρήσεων.

- Πιθανή νόθευση ανταγωνισμού & ανατάραξη ενδοκοινοτικού εμπορίου: Αφορά δύο παραμέτρους που όμως πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά.
 - Νόθευση ή απειλή νόθευσης υφίσταται όταν ένα μέτρο ενίσχυσης βελτιώνει την ανταγωνιστική θέση του δικαιούχου έναντι του ανταγωνισμού, γεγονός που συμβαίνει πάντα.
 - Πιθανότητα διατάραξης του ενδοκοινοτικού εμπορίου μπορεί να συμβεί ακόμη και με μικρές σε ένταση ενισχύσεις ανεξάρτητα από τον χαρακτήρα της δραστηριότητας (τοπική ή περιφερειακή) . Το όφελος που αποκομίζουν οι δικαιούχοι διαταράζει το ενδοκοινοτικό εμπόριο.

3.7 Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ)

Περισσότεροι από τους μισούς χρηματοδοτικούς πόρους της ΕΕ διοχετεύονται μέσω των 5 Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ), τα οποία διαχειρίζονται από κοινού η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και οι χώρες της ΕΕ.

Στόχος αυτών των Ταμείων είναι η συμβολή στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στη διασφάλιση βιώσιμων και υγιών συνθηκών τόσο στην ευρωπαϊκή οικονομία όσο και στο περιβάλλον.

Τα ΕΔΕΤ εστιάζουν κυρίως σε 5 τομείς:

- Έρευνα και καινοτομία.
- Ψηφιακές τεχνολογίες.

- Στήριξη της οικονομίας χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών.
- Βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων.
- Μικρές επιχειρήσεις.

Τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία είναι:

- Το **Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)**, το οποίο προωθεί την ισόρροπη ανάπτυξη των διαφόρων περιφερειών της ΕΕ.
- το **Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)**, το οποίο στηρίζει έργα σχετικά με την απασχόληση σε ολόκληρη την Ευρώπη και επενδύει στο ανθρώπινο δυναμικό της Ευρώπης - τους εργαζομένους, τους νέους και όλους όσους αναζητούν εργασία.
- το **Ταμείο Συνοχής (ΤΣ)**, το οποίο χρηματοδοτεί έργα στους τομείς των μεταφορών και του περιβάλλοντος σε χώρες στις οποίες το ακαθάριστο εθνικό εισόδημα (ΑΕΕ) ανά κάτοικο είναι χαμηλότερο από το 90% του μέσου όρου της ΕΕ. Το διάστημα 2014-20, οι χώρες αυτές ήταν η Βουλγαρία, η Ελλάδα, η Εσθονία, η Κροατία, η Κύπρος, η Λετονία, η Λιθουανία, η Μάλτα, η Ουγγαρία, η Πολωνία, η Πορτογαλία, η Ρουμανία, η Σλοβακία, η Σλοβενία και η Τσεχική Δημοκρατία.
- το **Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)**, το οποίο εστιάζει στην επίλυση των ιδιαίτερων προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι αγροτικές περιοχές της ΕΕ.
- το **Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ)**, το οποίο βοηθά τους αλιείς να υιοθετήσουν πρακτικές βιώσιμης αλιείας και τις παράκτιες κοινότητες να διαφοροποιήσουν τις οικονομίες τους ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής κατά μήκος των ευρωπαϊκών ακτών.

Τα κράτη μέλη της ΕΕ διαχειρίζονται αυτά τα Ταμεία μέσω συμφωνιών εταιρικής σχέσης.

Κάθε χώρα καταρτίζει μια συμφωνία, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στην οποία καθορίζει τον τρόπο χρησιμοποίησης των Ταμείων κατά τη διάρκεια της τρέχουσας χρηματοδοτικής περιόδου.

Οι συμφωνίες εταιρικής σχέσης καταλήγουν σε μια σειρά επενδυτικών προγραμμάτων που διοχετεύουν τη χρηματοδότηση σε διάφορες περιφέρειες και έργα σε σχετικούς τομείς πολιτικής.

3.8 Πηγές Κρατικής Ενίσχυσης – ΕΣΠΑ

3.8.1 Εισαγωγικά

Ένας από τους πιο δημοφιλής τρόπους άντλησης ενίσχυσης για τις επιχειρήσεις είναι η εκμετάλλευση των πόρων που δίνονται από τις δράσεις των ευρωπαϊκών δράσεων ΕΣΠΑ ή ολογράφως «Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης».

Οι δράσεις αυτές περιέχουν κονδύλια από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) και κρατικούς πόρους και παρέχονται ως ενισχύσεις στις επιχειρήσεις που πληρούν συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις ανάλογα με το την εκάστοτε δράση για την πραγματοποίηση επενδύσεων.

Στόχος των ενισχύσεων που παρέχονται στις επιχειρήσεις μέσω των δράσεων είναι η τόνωση της επιχειρηματικότητας και η δημιουργία μιας βιώσιμης και ανταγωνιστικής οικονομίας, η ανάπτυξη και διατήρηση των θέσεων εργασίας, η ενίσχυση της εξωστρέφειας και της καινοτομίας μέσω της υγιούς επιχειρηματικότητας.

Οι ενισχύσεις που παρέχονται μέσα από τις δράσεις ποικίλουν ανάλογα με τις δραστηριότητες και τους κλάδους επιχειρήσεων στους οποίους απευθύνονται αλλά και με τον τόπο εγκατάστασης των επιχειρήσεων. Έτσι διακρίνονται σε δύο κατηγορίες οι οποίες είναι:

- Τομεακά προγράμματα που αφορούν συγκεκριμένους τομείς επιχειρηματικής δραστηριότητας και αφορούν όλη την Ελληνική επικράτεια.
- Περιφερειακά προγράμματα που αφορούν την κάθε περιφέρεια της χώρας και η εμβέλεια τους περιορίζεται στα όρια της εκάστοτε περιφέρειας.

Οι παραπάνω κατηγορίες χαρακτηρίζονται εύκολα ως μεγάλες ομπρέλες που από κάτω αναλύονται και εξειδικεύονται οι επιμέρους δράσεις που εν τέλει έχουν αποδέκτες τις επιχειρήσεις.

Είναι σκόπιμο να αναφέρουμε πως οι ενισχύσεις που παρέχονται από τα Ευρωπαϊκά ταμεία και διοχετεύονται στην εγχώρια οικονομία ενέχουν και κρατικούς πόρους και χαρακτηρίζονται ως Δημόσια Δαπάνη. Επίσης πληρούν σωρευτικά τα χαρακτηριστικά που αναλύσαμε παραπάνω ως προς την έννοια της κρατικής ενίσχυσης και έτσι αντιμετωπίζονται και λογιστικά από τους δικαιούχους, θέμα που αναλύει η συγκεκριμένη εργασία στα παρακάτω κεφάλαια.

Το ΕΣΠΑ χωρίζεται σε προγραμματικές περιόδους ανά επτά έτη με πιο πρόσφατη την περίοδο 2014-2020 και το ΕΣΠΑ 2021-2027 να είναι προ των πυλών. Η απορρόφηση των κονδυλίων της προγραμματικής περιόδου 2014-2020.

3.8.2 ΕΣΠΑ 2021-2027

Η νέα προγραμματική περίοδος ΕΣΠΑ 2021-2027 έχει ξεκινήσει και ήδη κάποιες δράσεις έχουν προκηρυχθεί. Σύμφωνα με το νέο πλαίσιο γίνονται σαφής οι τομείς προτεραιότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της χώρας που αφορούν στην ενίσχυση των παραγωγικών δυνατοτήτων, των υποδομών, της εργασιακής εξειδίκευσης και την ενίσχυση του κοινωνικού συνόλου.

Σκοπός των νέων δράσεων είναι να προσφέρουν λύσεις στα προβλήματα που αντιμετωπίζει η οικονομία της χώρας σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες της. Συγκεκριμένα οι στόχοι θα ενισχύσουν την ψηφιακή αναβάθμιση, την πράσινη μετάβαση, την έξυπνη μετάβαση, την κοινωνική συνοχή, και την δίκαιη αναπτυξιακή μετάβαση περιοχών που λόγω της απολιγνιτοποίησης θα έρθουν αντιμέτωπες με αναπτυξιακές δυσκολίες.

Το ΕΣΠΑ 2021-2027 είναι προσανατολισμένο σύμφωνα με τους στόχους πολιτικής συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι οποίοι είναι οι:

1. Έξυπνη Ευρώπη, μέσω της στήριξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων με σκοπό να καινοτομούν, ψηφιοποιηθούν και να μετασχηματίσουν το οικονομικό τους μοντέλο έτσι ώστε να γίνουν πιο βιώσιμες.
2. Πράσινη Ευρώπη, με ενέργειες για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, την μείωση εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα έτσι ώστε να επιτευχθεί η ενεργειακή μετάβαση.
3. Συνδεδεμένη Ευρώπη, με ενίσχυση των δικτύων μεταφοράς και της ψηφιακής διασύνδεσης.

4. Κοινωνική Ευρώπη, με ενέργειες για ποιοτική απασχόληση, εκπαίδευση, ανάπτυξη των δεξιοτήτων και ίση μεταχείριση σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά κοινωνικά δικαιώματα.
5. Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες, με αναπτυξιακές στρατηγικές που στηρίζουν τον πληθυσμό και ενίσχυση της αστικής ανάπτυξης με βιώσιμες πρακτικές.

Σε εγχώριο επίπεδο σύμφωνα με τους ανωτέρου Ευρωπαϊκούς στόχους οι προτεραιότητες διαμορφώνονται ως εξής:

- Έξυπνη Ευρώπη μέσω της ψηφιοποίησης και του οικονομικού μετασχηματισμού. Στόχος της Ελλάδας είναι όλο και περισσότερες επιχειρήσεις να ενισχύσουν την εξωστρέφεια και την παραγωγικότητα ενώ ταυτόχρονα καταφέρνουν να συνδέσουν την παραγωγική διαδικασία με την καινοτομία και τους τεχνολογικούς πόρους.
- Η κύρια πολιτική στον ενεργειακό τομέα σύμφωνα με τον στόχο Πράσινη Ευρώπη είναι αφορά την βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης μέσω αυτόνομων συστημάτων παραγωγής και αποθήκευσης ενέργειας με ΑΠΕ, αναβάθμιση των δικτύων της μεταφοράς και διανομής ενέργειας, την ενίσχυση για ανάπτυξη «έξυπνων» ενεργειακών συστημάτων.
- Για μια πιο συνδεδεμένη Ευρώπη σχετικά με τον τρίτο στόχο της κοινότητας θα γίνουν στοχευμένες ενέργειες για την συνδεσιμότητα με ευρυζωνικό δίκτυο με υψηλές ταχύτητες και στην δημιουργία αντίστοιχων υποδομών με στόχο τον οικονομικό και ψηφιακό μετασχηματισμό.
- Σύμφωνα με τον στόχο για μια κοινωνική Ευρώπη η Ελλάδα θα υλοποιήσει ενέργειες που σχετίζονται με το ανθρώπινο δυναμικό της χώρας και δράσεις προσανατολισμένες στην ανάπτυξη του και στην εξασφάλιση της πρόσβασης σε αγαθά και υπηρεσίες.
- Αναφορικά με κοινοτικό στόχο 5, για μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες οι στρατηγική της Ελλάδας θα προσανατολιστεί στις περιοχές της χώρας που πληρούν τις προϋποθέσεις και περιλαμβάνονται στις περιοχές Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) και θα ενισχυθούν με τα κατάλληλα εργαλεία.

Ξεχωριστή αναφορά θεωρείται σκόπιμο να γίνει όσον αφορά τις δράσεις και τις ενέργειες που θα γίνουν από την πλευρά της πολιτείας σύμφωνα με τους κοινοτικούς και εθνικούς πόρους και θα αφορούν την δίκαιη αναπτυξιακή μετάβαση των περιοχών

της ελληνικής επικράτειας στις οποίες γινόταν η λιγνιτική παραγωγή όπως είναι η Δυτική Μακεδονία, Μεγαλόπολη και νησιά. Μέσω του Ταμείου Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης οι περιοχές αυτές θα αποκατασταθούν οικονομικά μέσω της απόκτησης νέων δεξιοτήτων και από την υλοποίηση δράσεων σχετικών με τους επιμέρους κλάδους της οικονομίας όπως αγροτική παραγωγή, τουρισμός, βιοτεχνία, βιομηχανία, εμπορικές δραστηριότητες.

Ο συνολικός προϋπολογισμός του ΕΣΠΑ 2021-2027 ανέρχεται σε 26,2 δις. Τα οποία αποτελούνται κατά 20,9 δις από την Ευρωπαϊκή Ένωση και 5,3 δις από Εθνικούς πόρους οι οποίοι κατανέμονται στα τομεακά και στα περιφερειακά προγράμματα.

3.8.3 Τομεακά Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027

- ❖ Ανταγωνιστικότητα 2021-2027: Το πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα 2021-2027» είναι προσαρμοσμένο έτσι ώστε να παρέχει στήριξη στους τομείς της οικονομίας της χώρας για την ανάπτυξη τους, την ενίσχυση της παραγωγικότητας, της εξωστρέφειας και της ανταγωνιστικότητας τους. Το πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα αποτελεί πυλώνα ανάπτυξης για τις επιχειρήσεις διαχρονικά ενισχύοντας την καινοτομία και δίνοντας σημαντικά κίνητρα για εξέλιξη σύμφωνα με τα εθνικές και ευρωπαϊκές προτεραιότητες. Μακροπρόθεσμος στόχος του προγράμματος είναι η μεγέθυνση των ελληνικών επιχειρήσεων και η αύξηση της εξωστρέφειας τους έτσι ώστε να αποτελούν τον βασικό πυλώνα της ελληνικής οικονομίας.

Συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος είναι 3.885 δισεκατομμύρια και αποτελείται από 4 επιμέρους κατηγορίες επενδύσεων που χρηματοδοτούνται από τα επιμέρους ταμεία:

- Ενίσχυση έρευνας και καινοτομίας (ΕΤΠΑ)
- Ενίσχυση επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας (ΕΤΠΑ)
- Βελτίωση πρόσβασης επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση (ΕΤΠΑ)
- Ανάπτυξη ανθρώπινου κεφαλαίου στο πλαίσιο Αναπτυξιακού μετασχηματισμού (ΕΚΤ)

Οι δράσεις στο πλαίσιο της κατηγορίας «Ενίσχυση έρευνας και καινοτομίας» θα χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ και στοχεύουν στην ανάπτυξη της έρευνας στο βιομηχανικό περιβάλλον και στην αποτελεσματική χρήση των αποτελεσμάτων στις

λειτουργίες της βιομηχανίας, τη μεταφορά τεχνολογίας αλλά και την ανάπτυξη του μοντέλου της νεοφυούς επιχειρηματικότητας. Σκοπός είναι να υπάρξει μακροχρόνια βιώσιμη ανάπτυξη στον κλάδο παράλληλα με τις ταχύτατες αλλαγές που λαμβάνουν χώρα σε περιβαλλοντικό και ψηφιακό τομέα. Επίσης, θα δοθεί έμφαση και στην ανάπτυξη του ανθρώπινου και επιστημονικού δυναμικού έτσι ώστε να είναι αρωγός στην μετάβαση στην εποχή Industry 4.0.

Η κατηγορία « Ενίσχυση επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας» οι πόροι της οποίας θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ θα περιλαμβάνουν δράσεις προσανατολισμένες στον ψηφιακό μετασχηματισμό και στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ). Οι δράσεις θα απευθύνονται διαφορετικούς τομείς της οικονομίας θα στηρίζουν τις παραγωγικές επενδύσεις των επιχειρήσεων σύμφωνα με τις προτεραιότητες για την μετάβαση στην εποχή Industry 4.0 για την τεχνολογική και ψηφιακή τους αναβάθμιση. Ακόμη, θα χρηματοδοτηθούν μέσα από τις επιμέρους δράσεις, παραγωγικές επενδύσεις προσανατολισμένες στις νέες συνθήκες για την ανάπτυξη και την καινοτομία της παραγωγής, ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, ποιοτική αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος, στήριξη της επιχειρηματικότητας, πράσινη ανάπτυξη.

Η δράσεις της κατηγορίας «Βελτίωση πρόσβασης των επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση» θα συνδράμει στο διαχρονικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις με την δυσκολία άντλησης χρηματοδότησης για την υλοποίηση επενδύσεων. Μέσα από ενέργειες και εργαλεία για την χρηματοδότηση του επιχειρηματικού κινδύνου, ευνοϊκά δάνεια κ.α. αναμένεται να αξιοποιηθούν πλήρως τα χρηματοδοτικά μέσα που παρέχονται από τα ταμεία.

Αναφορικά με την κατηγορία «Ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου στο πλαίσιο του αναπτυξιακού μετασχηματισμού» θα δοθεί έμφαση στους δύο πυλώνες του ανθρώπινου δυναμικού, τους επαγγελματίες και τους εργαζόμενους. Οι δράσεις που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ θα αφορούν την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων και αυτοαπασχολούμενων με έμφαση στην καινοτομία αλλά και παρεμβάσεις που αφορούν την ανάπτυξη των δεξιοτήτων των εργαζομένων.

- ❖ Ανθρώπινο Δυναμικό – Κοινωνική Συνοχή: Το πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό – Κοινωνική Συνοχή» έχει στόχο την ενίσχυση της απασχόλησης του

ανθρώπινου δυναμικού που βρίσκεται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης και κατάρτισης με έμφαση στους νέους κάτω των 29 ετών. Ακόμη, προτεραιότητα είναι η εξασφάλιση της προσβασιμότητας στην εκπαίδευση και δια βίου μάθηση και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων εκπαίδευσης, η αντιμετώπιση της στέρησης πόρων, η εξασφάλιση της ίσης πρόσβασης στην υγεία και ανάπτυξη της κοινωνικής καινοτομίας. Επομένως, οι δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν από το ταμείο ΕΚΤ+ με ποσό 4,161 δισεκατομμύρια θα αφορούν οριζόντιες δράσεις (π.χ. αγορά εργασίας, δημογραφική πολιτική, εκπαιδευτικά συστήματα-πολιτικές, κοινωνική ένταξη, περίθαλψη ευάλωτων κ.α.), δράσεις αναφορικά με την απασχόληση και την αγορά εργασίας (π.χ. αντιμετώπιση ανεργίας, προώθηση απασχόλησης, ένταξη ευάλωτων στην αγορά εργασίας κ.α.), δράσεις εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης (π.χ. βελτίωση εκπαιδευτικού συστήματος, ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση, βελτίωση προγραμμάτων κατάρτισης κ.α.), δράσεις σχετικές με την κοινωνική καινοτομία μέσα από την ενδυνάμωση των αντίστοιχων φορέων και την ενίσχυση των ευάλωτων, δράσεις σχετικά με την στήριξη των άπορων αλλά και δράσεις αναφορικά με την απασχόληση των νέων και κυρίως για την ανάπτυξη δεξιοτήτων και την ένταξη τους στην αγορά εργασίας.

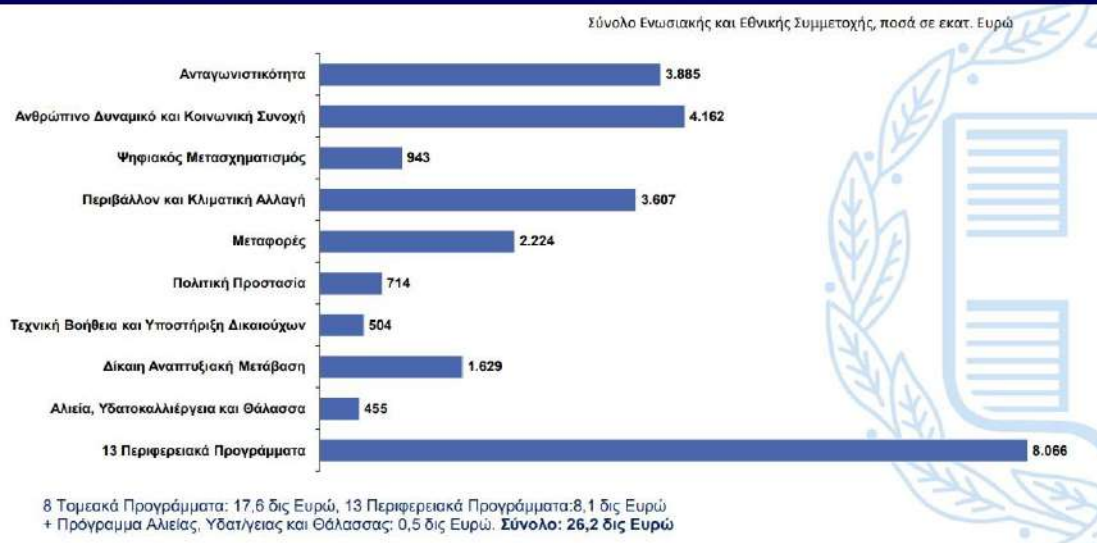
- ❖ Ψηφιακός Μετασχηματισμός: Το πρόγραμμα «Ψηφιακός Μετασχηματισμός» θα χρηματοδοτηθεί από τα ταμεία ΕΤΠΑ και ΕΚΤ+ με προϋπολογισμό 943 εκατομμύρια ευρώ. Οι σχετικές δράσεις που αφορούν το πρόγραμμα θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη και ψηφιοποίηση του κράτους. Σημαντικές παρεμβάσεις θα βελτιώσουν τις ψηφιακές υπηρεσίες που παρέχονται στις επιχειρήσεις και τους πολίτες από τον δημόσιο τομέα. Συγκεκριμένα θα υλοποιηθούν έργα σχετικά με την εγκατάσταση οπτικών ινών, δημιουργία σημείων ασύρματης πρόσβασης, δημιουργία ψηφιακής πλατφόρμας για την εξυπηρέτηση των επιχειρήσεων, ενίσχυση του gov.gr που αποτελεί ενιαία ψηφιακή πύλη του δημοσίου και απευθύνεται σε επιχειρήσεις και πολίτες.
- ❖ Μεταφορές: Οι δράσεις του προγράμματος μεταφορές που χρηματοδοτούνται από τα διαρθρωτικά ταμεία με το ποσό για την περίοδο 2021-2027 να ανέρχεται

σε 2.224 δισεκατομμύρια σχετίζονται με την κατασκευή και βελτίωση νέων και ήδη υπαρχόντων υποδομών της χώρας όπως οδικά δίκτυα, σιδηροδρομικές γραμμές, μονάδες διαχείριση αποβλήτων, μονάδες επεξεργασίας λυμάτων και άλλες παρόμοιες υποδομές που συμβάλλουν στην ομαλή λειτουργία του κράτους και των πολιτών του. Σύμφωνα με τους στόχους της νέας προγραμματικής περιόδου, σκοπός είναι η περαιτέρω ενίσχυση και εξέλιξη αυτών των υποδομών αλλά και η δημιουργία νέων με γνώμονα την ενεργειακή μετάβαση και πράσινη οικονομία.

- ❖ Πολιτική Προστασία: Κύρια προσέγγιση του προγράμματος είναι η δημιουργία ενός εθνικού συστήματος διαχείρισης κρίσεων και αντιμετώπισης κινδύνων μέσω της δημιουργίας μιας εθνικής βάσης δεδομένων, απόκτηση εξοπλισμού για την αντιμετώπιση κινδύνων και φυσικών καταστροφών, την προστασία της δημόσιας υγείας και την κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού της πολιτικής προστασίας. Το πρόγραμμα θα χρηματοδοτηθεί από το ταμείο ΕΤΠΑ και εθνικούς πόρους με 714 εκατομμύρια ευρώ.
- ❖ Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή: Στόχος των δράσεων του προγράμματος είναι η ανάπτυξη δομών και συστημάτων φιλικά προς το περιβάλλον για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Ο προϋπολογισμός ανέρχεται σε 3,607 δισεκατομμύρια και συγχρηματοδοτείται από το Ταμείο Συνοχής και το ΕΤΠΑ.
- ❖ Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση: Το πρόγραμμα «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» προϋπολογισμού 1,629 δισεκατομμυρίων από πόρους Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης και οι δράσεις του θα ενισχύσουν τις περιοχές που πλήττονται οικονομικά και κοινωνικά από την διακοπή εξόρυξης λιγνίτη που ορίζουν οι πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

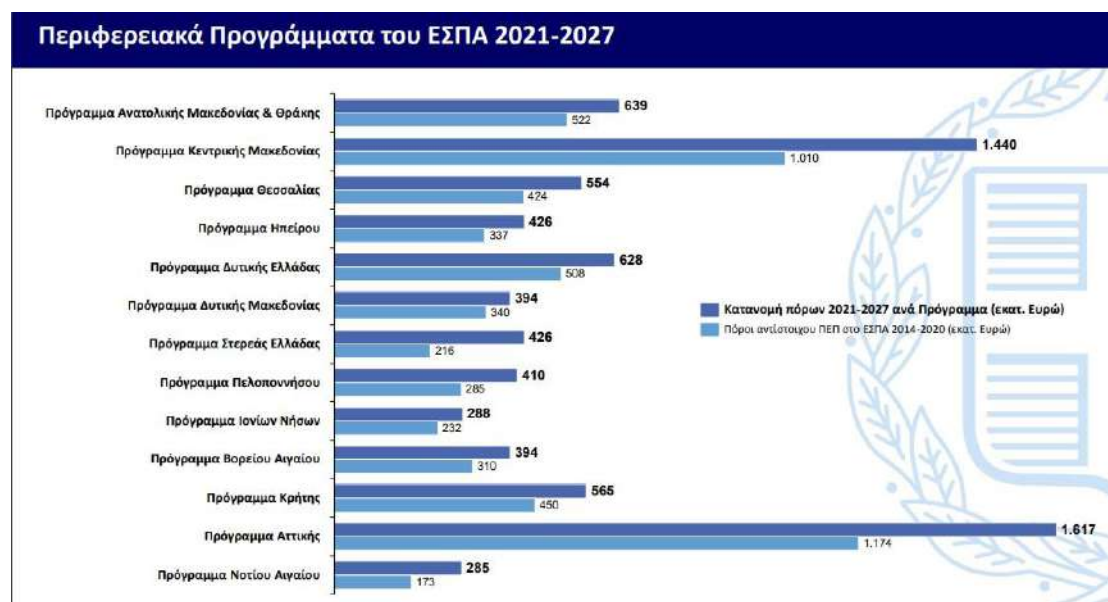
Στο παρακάτω γράφημα απεικονίζεται το σύνολο της δημόσιας δαπάνης που αντιστοιχεί σε κάθε επιμέρους κατηγορία των τομεακών προγραμμάτων και το σύνολο του προϋπολογισμού που αντιστοιχεί στις διοικητικές Περιφέρειες της χώρας.

Τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027

3.8.4 Περιφερειακά Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027

Πόροι προς στις επιχειρήσεις θα διατεθούν και από τις δράσεις που θα προκηρυχθούν από τις Περιφέρειες της χώρας. Οι συνολικοί πόροι για την προγραμματική περίοδο 2021-2027 που διοχετεύονται στις περιφέρειες είναι 8.066 δισεκατομμύρια και στο παρακάτω γράφημα αναγράφονται οι προϋπολογισμοί που αντιστοιχούν σε κάθε περιφέρεια σε σύγκριση με τους πόρους της προγραμματικής περιόδου 2014-2020.

3.8.5 Γενικές Επισημάνσεις Δράσεων ΕΣΠΑ

Γίνεται σαφές από όσα αναλύθηκαν στην παρούσα ενότητα πως οι πόροι των προγραμμάτων ΕΣΠΑ είναι βαρύνουσας σημασίας όχι μόνο για τον επιχειρηματικό κλάδο αλλά για ολόκληρη την κοινωνία.

Σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν γίνεται κατανοητό ότι μια επιχείρηση μπορεί να επιχορηγηθεί από τα κονδύλια είτε η δράση στην οποία ενταχθεί προέρχεται από τομεακό πρόγραμμα και αφορά όλη την επικράτεια είτε προέρχεται από την περιφέρεια στην οποία η επιχείρηση δραστηριοποιείται και απευθύνεται αποκλειστικά στις επιχειρήσεις εντός των συνόρων της (ΠΕΠ). Για την ένταξη της επιχείρησης στις χρηματοδοτούμενες δράσεις αρχικά πρέπει να πληρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις του εκάστοτε προγράμματος που δημοσιεύονται στην προκήρυξή του. Τα προγράμματα αφορούν την επιχορήγηση των επιχειρήσεων για την πραγματοποίηση δαπανών σε ποσοστά 50% που δύναται να αυξάνονται ορισμένες φορές όταν πρόκειται για επιχειρήσεις με εξωστρέφεια.

Οι δαπάνες που επιχορηγούνται σχετίζονται με την απόκτηση πάγιων περιουσιακών στοιχείων, δαπάνες μισθοδοσίας νεοπροσλαμβανόμενων υπαλλήλων, ενεργειακή αναβάθμιση, δαπάνες συμμετοχής σε εκθέσεις εξωτερικού είναι κάποιες από αυτές που μπορούν να επιχορηγηθούν. Ανάλογα με τον χαρακτήρα της κάθε δράσης ορίζονται και οι σχετικές δαπάνες που μπορεί ο δικαιούχος να πραγματοποιήσει στα πλαίσια της.

Η επιχορήγηση χορηγείται απολογιστικά στους δικαιούχους όταν αυτοί με τη σειρά τους προβούν στην αίτηση εκταμίευσης, εφόσον έχουν πραγματοποιήσει τις δαπάνες για τις οποίες αιτούνται την επιχορήγηση. Οι ενισχύσεις που παρέχονται στα πλαίσια των προγραμμάτων ΕΣΠΑ και ΠΕΠ πρέπει να τονίσουμε ότι δεν μπορούν να χρηματοδοτήσουν μεγάλες επενδύσεις και είναι κυρίως προσανατολισμένα στις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις.

Η κρισιμότητα των χρηματοδοτήσεων αυτών είναι μεγάλη καθώς αποτελούν διαχρονικά μοχλό ανάπτυξης των μικρών επιχειρήσεων για την υλοποίηση μικρών αλλά πολύ σημαντικών για την βιωσιμότητα τους επενδύσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Αναπτυξιακός Νόμος 4887/2022 – «Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη»

4.1 Εισαγωγή

Στην παρούσα ενότητα της εργασίας θα αναλύσουμε το θεσμικό πλαίσιο το οποίο ισχύει στην Ελλάδα αναφορικά με τις κρατικές επιχορηγήσεις των ιδιωτικών επενδύσεων. Ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος 4887/2022 - «Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη» είναι σε ισχύ από τις 04/02/2022 αντικαθιστώντας τον Ν.4399/2016 – « Θεσμικό πλαίσιο για την σύσταση καθεστώτων Ενισχύσεων Ιδιωτικών Επενδύσεων και για την περιφερειακή και οικονομική ανάπτυξη της χώρας-Σύσταση αναπτυξιακού συμβουλίου και άλλες διατάξεις» ο οποίος ήταν σε ισχύ από τις 22/06/2016.

Ο νέος νόμος εισάγει καινοτομίες και νέα καθεστώτα ενίσχυσης με σαφή προσανατολισμό στην ψηφιακή αναβάθμιση και την εξωστρέφεια. Στόχος του νέου θεσμικού πλαισίου είναι η στήριξη της εγχώριας οικονομίας σε στρατηγικούς τομείς ανάπτυξης με έμφαση στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις του τύπου που αποτελούν την πυρήνα της οικονομίας.

4.2 Θεσμικό Πλαίσιο

Ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος – «Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη» έχει σκοπό να ενθαρρύνει την οικονομική ανάπτυξη της χώρας προσφέροντας κίνητρα σε ορισμένες δραστηριότητες και κλάδους της οικονομίας προκειμένου να επιτευχθεί η πράσινη μετάβαση, οι οικονομίες κλίμακας και η υποστήριξη των καινοτομιών καθώς και ο ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός των επιχειρήσεων. Στόχος επίσης αποτελεί την στήριξη όσων επιθυμούν να μεταβούν στην εποχή “INDUSTRY 4.0” μέσα από επενδύσεις σε ρομποτικά συστήματα παραγωγής, τεχνολογιών τεχνητής νοημοσύνης και αυτοματισμούς.

Μέσα από τον νέο νόμο θα στηριχθεί η νέα επιχειρηματικότητα αλλά και περιοχές της χώρας οι οποίες ήταν λιγότερο ευνοημένες μέχρι σήμερα μέσα από το

Σχέδιο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΣΔΑΜ). Γίνεται σαφής η προτεραιότητα που δίνεται για επενδύσεις σε τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας στο εγχώριο προϊόν. Ακόμη εισάγονται ραγδαίες αλλαγές που αφορούν την αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων και την πιστοποίηση τους, οι οποίες προβλέπουν ότι ο φορέας θα γνωρίζει τα αποτελέσματα εντός 45 ημερών το αργότερο από την λήξη της περιόδου υποβολής του εκάστοτε καθεστώτος ενίσχυσης.

Τα νέα καθεστώτα ενίσχυσης που θεσπίζονται με τον νέο νόμο είναι στο σύνολό τους 13 και θα είναι ανοιχτά προς υποβολή σε διάφορα χρονικά διαστήματα κατά τη διάρκεια του έτος είναι τα παρακάτω:

1. Ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός επιχειρήσεων. Μέσα από τα επενδυτικά σχέδια του καθεστώτος οι φορείς θα αναβαθμίζουν τεχνολογικά υφιστάμενες μονάδες, θα εισάγουν νέες ψηφιακές λειτουργίες και διαδικασίες και θα συνδυάζουν μεθόδους παραγωγής με σύγχρονη τεχνολογία.

2. Πράσινη μετάβαση - Περιβαλλοντική αναβάθμιση επιχειρήσεων. Ενισχύονται επενδυτικά σχέδια που αφορούν σε δραστηριότητες στην κυκλική οικονομία και στη βιώσιμη ανάπτυξη και υιοθετούν τεχνολογίες που συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος και στην ενεργειακή αναβάθμιση των επιχειρηματικών μονάδων.

3. Νέο Επιχειρεί ν. Τα επενδυτικά σχέδια πρέπει να εμπίπτουν στους τομείς της πρωτογενούς παραγωγής, της μεταποίησης των αγροτικών προϊόντων, της αλιείας, της έρευνας και καινοτομίας, του ψηφιακού και τεχνολογικού εξοπλισμού, της μεταποίησης και της εφοδιαστικής αλυσίδας.

4. Καθεστώς Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης. Ενισχύονται επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται στις περιοχές των Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Μετάβασης (Περιφέρειες Βορείου και Νοτίου Αιγαίου, περιφέρεια Κρήτης, Δήμος Μεγαλόπολης, Περιφερειακές Ενότητες Κοζάνης και Φλώρινας) με στόχο τη στήριξη της απασχόλησης, την ανάπτυξη των περιοχών και την μετάβαση σε μία κλιματικά ουδέτερη οικονομία.

5. Έρευνα και εφαρμοσμένη καινοτομία. Ενισχύεται το σύνολο των επενδυτικών σχεδίων που προάγουν την έρευνα και προωθούν την ανάπτυξη και την εφαρμογή ιδεών και τεχνολογιών, που βελτιώνουν τα αγαθά και τις υπηρεσίες και καθιστούν την παραγωγή αποδοτικότερη. Τα υπαγόμενα σχέδια συμβάλουν στην ανάπτυξη τεχνολογίας ή στη δια της τεχνολογικής ανάπτυξης παροχή υπηρεσιών, στην παραγωγή

καινοτόμων προϊόντων ή στην εισαγωγή διαδικαστικών ή οργανωτικών καινοτομιών, στην αξιοποίηση αποτελεσμάτων της έρευνας, στην αύξηση της απασχόλησης και στην δημιουργία θέσεων εργασίας υψηλής προστιθέμενης αξίας.

6. Αγροδιατροφή - Πρωτογενής παραγωγή και μεταποίηση γεωργικών προϊόντων - αλιεία και υδατοκαλλιέργεια. Ενισχύονται επενδυτικά σχέδια της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής, της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων και της αλιείας. Ειδικότερα τα υπαγόμενα σχέδια αφορούν τους τομείς:

- της πρωτογενούς παραγωγής,
- της μεταποίησης των γεωργικών προϊόντων,
- της αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.

7. Μεταποίηση - Εφοδιαστική αλυσίδα. Σκοπός του καθεστώτος είναι η ενίσχυση των επενδυτικών σχεδίων που ανήκουν στον τομέα της μεταποίησης (πλην της μεταποίησης των γεωργικών προϊόντων), και στον κλάδο της εφοδιαστικής αλυσίδας.

8. Επιχειρηματική εξωστρέφεια. Ενισχύονται επενδυτικά σχέδια που στοχεύουν στη διείσδυση σε νέες αγορές του εξωτερικού με την εξαγωγή προϊόντων ή των υπηρεσιών τους. Επιλέξιμες είναι οι επιχειρήσεις που αναπτύσσουν εξωστρεφή δραστηριότητα σε ποσοστό που θα προσδιορισθεί στην προκήρυξη του καθεστώτος.

9. Ενίσχυση τουριστικών επενδύσεων. Σκοπός του καθεστώτος είναι η χορήγηση ενισχύσεων σε ένα ευρύ πεδίο τουριστικών επενδύσεων που αφορούν κυρίως στη δημιουργία, την επέκταση και τον εκσυγχρονισμό ολοκληρωμένης μορφής τουριστικών καταλυμάτων στο σύνολο της επικράτειας, με στόχο την αναβάθμιση τη ποιότητας του τουριστικού προϊόντος.

10. Εναλλακτικές μορφές τουρισμού. Τα υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια αφορούν:

α. Εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής, προς συνεδριακά κέντρα, γήπεδα γκολφ, τουριστικούς λιμένες, χιονοδρομικά κέντρα, θεματικά πάρκα, εγκαταστάσεις ιαματικού τουρισμού [μονάδες ιαματικής θεραπείας, κέντρα ιαματικού τουρισμού θερμαλισμού, κέντρα, θαλασσοθεραπείας, κέντρα αναζωογόνησης (spa)], κέντρα προπονητικού αθλητικού τουρισμού, ορειβατικά καταφύγια, αυτοκινητοδρόμια όπως αυτές ορίζονται στον ν. 4276/2014 (Α'155).

β. εγκαταστάσεις αγροτουρισμού ή οινοτουρισμού ή γεωτουρισμού.

γ. τουριστικών καταλυμάτων στην ύπαιθρο τύπου Glamping.

11. Μεγάλες επενδύσεις . Ενισχύονται μεγάλα επενδυτικά σχέδια των επιλέξιμων κλάδων πλην της αγροδιατροφής - πρωτογενούς παραγωγής και μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, της αλιείας, της μεταποίησης εφοδιαστικής αλυσίδας, της ενίσχυσης τουριστικών επενδύσεων και των εναλλακτικών μορφών τουρισμού και με την προϋπόθεση ότι ο προϋπολογισμός του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών υπερβαίνει το ποσό των 15.000.000€.

12. Ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας. Ενισχύονται επενδυτικά σχέδια που εμπίπτουν στα πεδία των ευρωπαϊκών στρατηγικών αλυσίδων αξίας (μικροηλεκτρονική, υπολογιστές υψηλής απόδοσης, συσσωρευτές, διασυνδεδεμένα και αυτόνομα οχήματα, κυβερνοασφάλεια, προσωποποιημένη ιατρική και υγεία, βιομηχανία χαμηλών εκπομπών άνθρακα, υδρογόνο, διαδίκτυο των πραγμάτων).

13. Επιχειρηματικότητα 360°. Ενισχύονται επενδυτικά σχέδια των επιλέξιμων κλάδων πλην αυτών της αγροδιατροφής -πρωτογενούς παραγωγής και μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, της αλιείας, της μεταποίησης εφοδιαστικής αλυσίδας, της ενίσχυσης τουριστικών επενδύσεων και των εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

Οι επιχειρήσεις μπορούν να υποβάλουν το επενδυτικό τους σχέδιο σε ένα από τα παραπάνω καθεστάτα και να αιτηθούν κρατική ενίσχυση. Για την εφαρμογή των καθεστώτων ενισχύσεων του παρόντος, ως ενιαίο επενδυτικό σχέδιο θεωρείται κάθε πρόσθετη αρχική επένδυση του ίδιου δικαιούχου (σε επίπεδο ομίλου), περιλαμβανομένων και των συνδεδεμένων ή συνεργαζόμενων επιχειρήσεων, η οποία αρχίζει εντός τριών (3) ετών από την ημερομηνία έναρξης των εργασιών για άλλη ενισχυόμενη επένδυση στην ίδια περιφέρεια του Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στα καθεστάτα ενίσχυσης του Αναπτυξιακού Νόμου πρέπει να πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις αναφορικά με την σώρευση των ενισχύσεων. Συγκεκριμένα η ενίσχυσεις που θα λάβουν στα πλαίσια ένταξής τους στο καθεστώς ενίσχυσης του Αναπτυξιακού νόμου αθροιζόμενες με τις ενισχύσεις που έχουν λάβει ή πρόκειται να λάβουν από διαφορετικό καθεστώς ενίσχυσης ή ενισχύσεις ήσσονος σημασίας «deminimis»⁹ ή δάνεια όπου περιέχουν

⁹ Ο κανονισμός deminimis (ενισχύσεις ήσσονος σημασίας) εισήχθη το 1992 και τροποποιήθηκε το 2006 και αφορά την πολιτική της επιτροπής για τις κρατικές

κρατική ενίσχυση, δεν πρέπει να υπερβαίνουν την ένταση ενίσχυσης όπως αυτή ορίζεται στην παρ. 9 του άρθρου 4 ή των ποσών ενίσχυσης που ορίζονται στον Γ.Α.Κ., στους Κανονισμούς «ήσσονος σημασίας» (de minimis) ή στην οικεία απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η τήρηση των ανώτατων ορίων σχετικά με την ένταση ενίσχυσης και τα ποσά που ορίζει ο Γ.Α.Κ¹⁰, ελέγχονται λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των ενισχύσεων που χορηγούνται στο ενιαίο επενδυτικό σχέδιο, το σύνολο των ενισχύσεων που χορηγούνται στον φορέα της επένδυσης και ελέγχεται αν υπάρχει περίπτωση τεχνητής κατάτμησης της επένδυσης.

Εάν η χρηματοδότηση της Ένωσης υπόκειται σε κεντρική διαχείριση από θεσμικά όργανα, οργανισμούς, κοινές επιχειρήσεις ή φορείς της Ένωσης και δεν υπόκειται στον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο του κράτους, τότε πρέπει να τηρούνται τα όρια γνωστοποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Γ.Α.Κ. Μόνο το ευνοϊκότερο ποσοστό χρηματοδότησης, όπως καθορίζεται από τη νομοθεσία της Ένωσης, λαμβάνεται υπόψη κατά τον υπολογισμό της κρατικής ενίσχυσης. Οι κρατικές ενισχύσεις, υπό την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που χορηγείται για επιλέξιμες δαπάνες δεν υπερβαίνει το ευνοϊκότερο ποσοστό χρηματοδότησης, βασίζονται στις μέγιστες εντάσεις ή ποσά ενίσχυσης.

Οι ενισχύσεις που παρέχονται από τον προϋπολογισμό του Αναπτυξιακού Νόμου αποτελούν κίνητρο για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων του τόπου. Δεν προορίζονται για επενδύσεις που ο φορέας θα αναπτύξει ανεξάρτητα από την υπαγωγή του ή όχι στα επιμέρους καθεστάτα ενίσχυσης. Η παραγωγική επένδυση για την οποία η επιχείρηση θα αιτηθεί χρηματοδότηση πρέπει να ενέχει τον χαρακτήρα του κινήτρου και μέσω αυτής να επιτυγχάνεται περαιτέρω ανάπτυξη των δραστηριοτήτων ή και των έργων της. Για τον λόγο αυτό υποβάλετε γραπτή αίτηση υπαγωγής μέσω του

ενισχύσεις μικρομεσαίων επιχειρήσεων, καθώς και των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους τομείς των μεταφορών και της μεταποίησης και της εμπορίας γεωργικών προϊόντων . Ενισχύσεις μεγαλύτερες των 200.000 ευρώ και των 100.000 για τον τομέα των οδικών μεταφορών μέσα σε χρονικό διάστημα τριών ετών ανά επιχείρηση πρέπει να ανακοινώνονται στην επιτροπή για λόγους ελέγχου της τήρησης των κανόνων του ανταγωνισμού.

¹⁰ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 651/2014 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης.

πληροφοριακού συστήματος του Αναπτυξιακού Νόμου πριν από την έναρξη των εργασιών του επενδυτικού σχεδίου.

Ως έναρξη εργασιών νοείται το χρονικό σημείο όπου η επένδυση καθίσταται μη αναστρέψιμη. Συγκεκριμένα από την στιγμή που έχουν ξεκινήσει κατασκευαστικές εργασίες που αφορούν την νέα επένδυση ή έχουν αναληφθεί υποχρεώσεις αναφορικά με την παραγγελία του εξοπλισμού ή οποιαδήποτε άλλη ανάληψη υποχρέωσης, ανάλογα με την αρχική επένδυση του εκάστοτε επενδυτικού σχεδίου. Οποιαδήποτε ενέργεια, που εμπίπτει σε έναρξη εργασιών, πριν την υποβολή της αίτησης υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου έχει ως αποτέλεσμα την απόρριψή του διότι δεν περιέχει τον χαρακτήρα αρχικού κινήτρου.

Για την εφαρμογή των καθεστώτων ενισχύσεων ενιαίο επενδυτικό σχέδιο θεωρείται κάθε πρόσθετη αρχική επένδυση του ίδιου δικαιούχου (σε επίπεδο ομίλου), περιλαμβανομένων και των συνδεδεμένων ή συνεργαζόμενων επιχειρήσεων, η οποία αρχίζει εντός τριών (3) ετών από την ημερομηνία έναρξης των εργασιών για άλλη ενισχυόμενη επένδυση στην ίδια περιφέρεια (Nuts 3) του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1059/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Μαΐου 2003 για τη θέσπιση μιας κοινής ονοματολογίας των εδαφικών στατιστικών μονάδων (NUTS)¹¹ (L 154) (αρ. 14 παρ. 13 Γ.Α.Κ.).

Ο χαρακτήρας αρχικού κινήτρου είναι ένα πολύ σημαντικό κριτήριο που ορίζει την ένταξη ή όχι της επιχείρησης στο καθεστώς ενίσχυσης. Το επενδυτικό σχέδιο που υποβάλει ο φορέας θεωρείται ότι περιέχει τον χαρακτήρα αρχικού κινήτρου όταν αυτό αφορά:

- Αρχική επένδυση (άρθρο 2 παρ. 49 Γ.Α.Κ). Με τον όρο αρχική επένδυση θεωρείτε η απόκτηση πάγιων στοιχείων του ενεργητικού, ενσώματων ή/και άυλων, για την ίδρυση νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης ή και την επέκταση της δυναμικότητας της υφιστάμενης παραγωγικής μονάδας. Επίσης αρχική επένδυση νοείται και η θεμελιώδης αλλαγή της παραγωγικής διαδικασίας, όπως για παράδειγμα η προμήθεια ρομποτικών συστημάτων παραγωγής και η αντικατάσταση του παλιού εξοπλισμού με σκοπό την αύξηση της παραγωγικότητας.

¹¹ Η κοινή ονοματολογία των εδαφικών στατιστικών μονάδων είναι κωδική τυποποίηση για την αναφορά των υποδιαιρέσεων των χωρών, που χρησιμοποιεί η Ευρωπαϊκή ένωση για στατιστικούς λόγους.

Η διαφοροποίηση της παραγωγικής διαδικασίας σε προϊόντα και υπηρεσίες που δεν παράχθηκαν ποτέ στην επιχειρηματική εγκατάσταση αποτελεί ένα ακόμα χαρακτήρα της αρχικής επένδυσης, με την προϋπόθεση ότι η δραστηριότητα που θα ασκείται με αφορμή την επένδυση δεν θα είναι ίδια ή παρεμφερής με αυτήν που ασκούνταν προηγουμένως.

Το προτεινόμενο επιχειρηματικό σχέδιο μπορεί να αποτελεί αρχική επένδυση όταν η επιχείρηση αποκτά στοιχεία του ενεργητικού από άλλη επιχειρηματική εγκατάσταση που έχει σταματήσει την λειτουργία της και έχει κλείσει ή θα είχε σταματήσει την λειτουργία της εάν δεν εξαγοράζονταν.

Εδώ γίνεται σαφές πως η επένδυση αφορά την αγορά των στοιχείων του ενεργητικού από άλλη επιχείρηση και όχι την απλή εξαγορά των μετοχών της όπως επίσης και ότι ανάμεσα στα συμβαλλόμενα μέρη της συναλλαγής αυτής δεν πρέπει να υφίσταται σχέση. Ακόμη η δραστηριότητα που θα ασκηθεί στην νέα επιχειρηματική εγκατάσταση δεν πρέπει να είναι ίδια ή παρεμφερής με την δραστηριότητα που ασκούνταν από τον φορέα που έπαψε την λειτουργία του και εξαγοράστηκε.

Τα καθεστάτα ενισχύσεων που περιγράφονται δεν μπορούν να υπόκεινται σε έργα φορέων για τους οποίους εκκρεμεί διαδικασία ανάκτησης της ενίσχυσης μετά από προηγούμενη απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι προγενέστερα χορηγήθηκε στον φορέα ενίσχυση η οποία έχει κηρυχθεί παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά (Αρχή «Deggendorf»).

4.2 Υπαγόμενα Επενδυτικά Σχέδια & Δικαιούχοι

Στα πλαίσια των καθεστώτων ενίσχυσης του νέου Αναπτυξιακού Νόμου 4887/2022 μπορούν υπαχθούν τα επενδυτικά σχέδια των επιχειρήσεων από όλους τους τομείς της οικονομίας. Κάθε καθεστώς με την προκήρυξή του ορίζει και τις επιλέξιμες δραστηριότητες που πρέπει να έχουν ή να αποκτήσουν οι επιχειρήσεις, κατά τον χρόνο έναρξης των εργασιών του επενδυτικού σχεδίου, έτσι ώστε να λάβουν την ενίσχυση. Οι δραστηριότητες αυτές θα καλύπτουν όλο το φάσμα των επιχειρήσεων και θα συνάδουν με το συγκεκριμένο καθεστώς ενίσχυσης.

Εδώ αξίζει να αναφέρουμε ότι συγκεκριμένες οικονομικές δραστηριότητες εξαιρούνται διαχρονικά από τα εκάστοτε θεσμικά πλαίσια των Αναπτυξιακών Νόμων, καθώς και από τον ισχύοντα νόμο.

Εκτός ενισχύσεων θέτονται οι παραγωγικές επενδύσεις που σχετίζονται με τις δραστηριότητες στον τομέα του χάλυβα, στον τομέα των συνθετικών ινών, στον τομέα της ναυπηγίας, της βιομηχανίας του άνθρακα καθώς και δραστηριότητες που αφορούν την παραγωγή και διανομή ενέργειας και τις υποδομές της.

Η κυβέρνηση με αποφάσεις των αρμόδιων υπουργείων μπορεί να καθορίσει υπό όρους και προϋποθέσεις την υπαγωγή διάφορων δραστηριοτήτων στα καθεστάτα ενίσχυσης.

Για τις ενισχύσεις έχουν την δυνατότητα να υποβάλλουν αιτήσεις οι επιχειρήσεις που έχουν την έδρα τους ή υποκατάστημα εντός της Ελλάδας.

Οι δικαιούχοι κατά την έναρξη των εργασιών πρέπει να έχουν κάποια από τις ακόλουθες νομικές μορφές:

- Εμπορική εταιρεία
- Συνεταιρισμός
- Κοινωνικές-Συνεταιριστικές επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ), Αγροτικοί Συνεταιρισμοί, Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (Α.Ε.Σ.)
- υπό ίδρυση ή υπό συγχώνευση εταιρείες, με την υποχρέωση να έχουν ολοκληρώσει τις διαδικασίες δημοσιότητας πριν από την έναρξη εργασιών του επενδυτικού σχεδίου
- κοινοπραξίες που ασκούν εμπορική δραστηριότητα
- δημόσιες και δημοτικές επιχειρήσεις και θυγατρικές τους, εφόσον: α. δεν τους έχει ανατεθεί η εξυπηρέτηση δημόσιου σκοπού, β. δεν έχει ανατεθεί από το κράτος αποκλειστικά σε αυτούς η προσφορά υπηρεσιών, γ. δεν επιχορηγείται η λειτουργία τους με δημόσιους πόρους για το διάστημα τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων
- ατομικές επιχειρήσεις με ανώτατο επιλέξιμο κόστος επενδυτικού σχεδίου ποσού διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ μόνο για το καθεστώς «Αγροδιατροφή - πρωτογενής παραγωγή και μεταποίηση γεωργικών προϊόντων - αλιεία και υδατοκαλλιέργεια.»

Από τις ενισχύσεις εξαιρούνται οι επιχειρήσεις:

- Όπου κατά την υποβολή της αίτησης εκκρεμεί διαδικασία ανάκτησης ενισχύσεων (αρχή Deggendorf).
- Οι προβληματικές επιχειρήσεις.

- Οι οποίες κατά τα 2 έτη πριν την υποβολή της αίτησης έχουν:
 - α) μετεγκατασταθεί,
 - β) δεν δεσμεύονται ότι θα διατηρήσουν την επιχειρηματική εγκατάσταση τους για 2 έτη μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης.
- Δρουν για λογαριασμό του Δημοσίου, και με πρωτοβουλία του υλοποιούν επενδυτικά σχέδια βάσει σχετικών συμβάσεων.

4.3 Επιλέξιμες Δαπάνες Επενδυτικών Σχεδίων

Οι επιλέξιμες δαπάνες που ενισχύονται στα πλαίσια των καθεστώτων ενίσχυσης κατηγοριοποιούνται σε περιφερειακού χαρακτήρα και μη περιφερειακού χαρακτήρα. Οι περιφερειακές ενισχύσεις στοχεύουν στη μείωση των τρεχουσών δαπανών μιας επιχείρησης, είναι αναγκαίες για την ανάπτυξη της περιοχής και στοχεύουν στον μετριασμό ορισμένων ειδικών δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι ΜΜΕ στις πλέον μειονεκτούσες περιοχές (σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης.

Επίσης αντισταθμίζουν τις πρόσθετες δαπάνες που συνεπάγεται η άσκηση οικονομικής δραστηριότητας σε απόκεντρες περιοχές και αποτρέπουν τη μείωση του πληθυσμού σε αραιοκατοικημένες και πολύ αραιοκατοικημένες περιοχές.

4.3.1 Επιλέξιμες Δαπάνες Περιφερειακών Ενισχύσεων

Πρωταρχικός στόχος των περιφερειακών ενισχύσεων είναι η οικονομική ανάπτυξη των μειονεκτικών περιοχών της ΕΕ. Με την προώθηση και τη διευκόλυνση της βιώσιμης ανάπτυξης των ενισχυόμενων περιοχών, οι ενισχύσεις συμβάλλουν στην πολιτική εδαφικής συνοχής της ΕΕ, η οποία αποσκοπεί στη βελτίωση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής μέσω της μείωσης των ανισοτήτων στο επίπεδο ανάπτυξης μεταξύ των περιοχών.

Οι δαπάνες Περιφερειακών ενισχύσεων αποτελούνται από δαπάνες για:

Ενσώματα Στοιχεία Ενεργητικού.

- Κατασκευή, επέκταση, εκσυγχρονισμός κτηριακών εγκαταστάσεων καθώς και ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων των κτηρίων (υπάρχει περιορισμός ανώτατου ποσοστού που διακυμαίνεται μεταξύ 45% και 80%).
- Αγορά του συνόλου ή και μέρους των υφιστάμενων παγίων στοιχείων ενεργητικού των παγίων μιας επιχείρησης υπό προϋποθέσεις.
- Αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών εγκαταστάσεων και των μεταφορικών μέσων εσωτερικής μετακίνησης.
- Μισθώματα χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού.
- Εκσυγχρονισμός ειδικών εγκαταστάσεων που δεν αφορούν σε κτίρια, και μηχανολογικές εγκαταστάσεις.

Άυλα Στοιχεία Ενεργητικού.

- Μεταφορά τεχνολογίας μέσω της αγοράς δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, αδειών εκμετάλλευσης, ευρεσιτεχνιών, τεχνογνωσίας και μη κατοχυρωμένων τεχνικών γνώσεων.
- Συστήματα διασφάλισης και ελέγχου ποιότητας, πιστοποιήσεων, προμήθειας και εγκατάστασης λογισμικού και συστημάτων οργάνωσης της επιχείρησης.

Μισθολογικό Κόστος των νέων θέσεων εργασίας.

Δημιουργούνται ως αποτέλεσμα της πραγματοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, το οποίο υπολογίζεται για δύο (2) έτη από τη δημιουργία κάθε θέσης. Σημειώνεται ότι αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη μόνο αυτοτελώς και όχι σε συνδυασμό με τα ανωτέρω.

4.3.2 Επιλέξιμες Δαπάνες Εκτός Περιφερειακών Ενισχύσεων

Ο νέος νόμος είναι διαφοροποιημένος σε αρκετά σημεία. Μία ακόμη καινοτομία αποτελεί το γεγονός ότι ένα επενδυτικό σχέδιο θεωρείται ενιαίο και μπορεί να υποβληθεί για χρηματοδότηση αποτελούμενο μόνο από δαπάνες μη περιφερειακού χαρακτήρα.

Οι δαπάνες αυτές είναι:

Μη Περιφερειακές Ενισχύσεις.

- Δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜμΕ.
- Δαπάνες καινοτομίας για ΜμΕ.
- Δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση.
- Δαπάνες για διαδικαστική και οργανωτική καινοτομία για ΜμΕ και Μεγάλες Επιχειρήσεις.
- Δαπάνες για συμμετοχή ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις.
- Δαπάνες για έργα έρευνας και ανάπτυξης.
- Δαπάνες για μέτρα ενεργειακής απόδοσης.
- Δαπάνες για ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων.
- Δαπάνες για τη συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Α.Π.Ε. και την παραγωγή ενέργειας από Α.Π.Ε. .
- Δαπάνες για την αποκατάσταση μολυσμένων χώρων.
- Δαπάνες για την προστασία του περιβάλλοντος.
- Άλλες δαπάνες.

Επιπρόσθετα, στα καθεστώτα ενισχύσεων «Ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός επιχειρήσεων», «Πράσινη Μετάβαση - Περιβαλλοντική αναβάθμιση επιχειρήσεων», «Νέο Επιχειρείν», «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση (Δ.Α.Μ.)», «Έρευνα και εφαρμοσμένη καινοτομία», « Επιχειρηματική εξωστρέφεια» και «Ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας» περιλαμβάνονται και άλλες εξειδικευμένες επιλέξιμες δαπάνες που ορίζονται στα αντίστοιχα άρθρα του Γ.Α.Κ. .

4.3.4 Μη Επιλέξιμες Δαπάνες

Από το ενισχυόμενο κόστος της επένδυσης εξαιρούνται:

- Τα λειτουργικά έξοδα της επένδυσης, εκτός εάν αποτελούν τμήμα των δαπανών εκκίνησης του καθεστώτος «Νέο Επιχειρείν».
- Η αγορά επίπλων και σκευών γραφείου, εκτός εάν αποτελούν μέρος του ξενοδοχειακού εξοπλισμού, ή είναι βασικό τμήμα του παραγωγικού εξοπλισμού της επένδυσης, ή περιλαμβάνονται στις δαπάνες εκκίνησης του καθεστώτος «Νέο Επιχειρείν» .
- Η αγορά επιβατικών αυτοκινήτων έως έξι (6) θέσεων.
- Η αγορά οικοπέδων, γηπέδων και αγροτεμαχίων.
- Η εισφορά στο εταιρικό κεφάλαιο ακινήτων, μηχανημάτων και λοιπών πάγιων στοιχείων.
- Η ανέγερση ή επέκταση κτιριακών εγκαταστάσεων επί γηπέδου που δεν ανήκει κατά κυριότητα στον φορέα της επένδυσης, εκτός αν τούτο έχει παραχωρηθεί ή έχει μισθωθεί.

4.4 Είδη Ενισχύσεων

Τα είδη των ενισχύσεων που μπορούν να λάβουν οι επιχειρήσεις είναι:

- i. Φορολογική Απαλλαγή, όπου η επιχείρηση απαλλάσσεται από την καταβολή του φόρου εισοδήματος στα κέρδη προ φόρων που έχει πραγματοποιήσει στην διαχειριστική χρήση. Το ποσό της απαλλαγής αντικατοπτρίζει αντίστοιχη αξία στις δαπάνες που πραγματοποίησε ο φορέας, και τηρείται σε διακριτό λογαριασμό σαν αποθεματικό.
- ii. Επιχορήγηση, όπου η επιχείρηση λαμβάνει χρηματικό ποσό από το Δημόσιο για την κάλυψη του μέρους των δαπανών που πραγματοποίησε.
- iii. Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing), όπου το Δημόσιο καλύπτει τμήματα των δόσεων που καταβάλλει η επιχείρηση βάση σύμβασης και αφορά την απόκτηση εξοπλισμού που θα περάσει στην κατοχή της έπειτα από την λήξη της μίσθωσης.
- iv. Επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, συνίσταται στην παροχή από το Δημόσιο μέρος του μισθολογικού κόστους νέων εργαζομένων που προκύπτουν από την επένδυση.
- v. Χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου που αφορά στο καθεστώς «Νέο Επιχειρείν», που συνίσταται στην επιδότηση επιτοκίου δανείων μειωμένης εξασφάλισης ή των εξόδων ασφάλισης των δανείων υψηλού κινδύνου που καταβάλλονται στα πιστωτικά ιδρύματα που τα χορηγούν.

4.5 Εντάσεις Και Ύψος Ενίσχυσης

Οι εντάσεις των ενισχύσεων που ισχύουν για τις δαπάνες περιφερειακού χαρακτήρα και θα ισχύουν για την περίοδο 2022-2027 φαίνονται παρακάτω στον χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων.

Ελλάδα – Χάρτης περιφερειακών ενισχύσεων με ισχύ από 01.01.2022 έως 31.12.2027

Περιφέρεια	Μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης (μεγάλες επιχειρήσεις) 01.01.2022 έως 31.12.2027
Βόρειο Αιγαίο	60%
Νότιο Αιγαίο	40%
Κρήτη	50%
Ανατολική Μακεδονία, Θράκη	50%
Κεντρική Μακεδονία	50%
Δυτική Μακεδονία	50%
Ήπειρος	50%
Θεσσαλία	50%
Ιόνια Νησιά	40%
Δυτική Ελλάδα	50%
Στερεά Ελλάδα	40%
Ευρυτανία (αραιοκατοικημένη περιοχή)	40%
Πελοπόννησος (εν μέρει: δεν περιλαμβάνει από την Αργολίδα – Αρκαδία τους Δήμους της Μεγαλόπολης, της Γορτυνίας και της Τρίπολης από το EL651 και από τη Λακωνία - Μεσσηνία το Δήμο Οιχαλίας από το EL 653)	40%
Πελοπόννησος (εν μέρει: περιλαμβάνει από την Αργολίδα – Αρκαδία τους Δήμους της Μεγαλόπολης, της Γορτυνίας και της Τρίπολης από το EL651 και από τη Λακωνία - Μεσσηνία το Δήμο Οιχαλίας από το EL 653)	50%

Μη προκαθορισμένες περιοχές

Περιφέρεια	Μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης (μεγάλες επιχειρήσεις) 01.01.2022 έως 31.12.2027
Δυτικός Τομέας Αθηνών	15%
Ανατολική Αττική	25%
Δυτική Αττική	25%
Πειραιάς, Νήσοι	25%

Σημειώνεται ότι τα παραπάνω μέγιστα ποσοστά ισχύουν για τις μεγάλες επιχειρήσεις. Η ένταση ενίσχυσης αυξάνεται κατά 10% για τις μεσαίες επιχειρήσεις και κατά 20% για τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις που υποβάλλουν αίτηση.

Σύμφωνα με την Ελληνική νομοθεσία οι επιχειρήσεις κατηγοριοποιούνται σε μεγάλες, μεσαίες και μικρές-πολύ μικρές σύμφωνα με τα παρακάτω κριτήρια.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ	ΕΤΗΣΙΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚ ΟΥ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΕΣ ΑΡΘΡΟΥ 1,ΠΑΡ.2(Ο.Ε.,Ε.Ε.,ΑΤΟΜΙΚ ΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ).	-	-	≤1.500.000
ΜΙΚΡΕΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 1,ΠΑΡ.2(Ο.Ε.,Ε.Ε.,ΑΤΟΜΙΚ ΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ).	-	-	>1.500.000
Πολύ μικρές άρθρου 1 παρ. 2 α και 2β	≤ 10	≤ 350.000	≤ 700.000
Μικρές άρθρου 1 παρ. 2α και 2β	≤ 50	≤ 4.000.000	≤ 8.000.000
Μεσαίες (όλες)	≤ 250	≤ 20.000.000	≤ 40.000.000
Μεγάλες (όλες)	> 250	> 20.000.000	> 40.000.000

Για την υπαγωγή των επενδυτικών σχεδίων στα καθεστάτα ενίσχυσης που αναφέρθηκαν παραπάνω απαιτείται η ύπαρξη ελάχιστου ύψους του επιλέξιμου κόστους του επενδυτικού σχεδίου.

Το ύψος αυτό καθορίζεται με βάση το μέγεθος του εκάστοτε φορέα. Συγκεκριμένα το ελάχιστο ύψος επένδυσης ορίζεται ακολούθως ως εξής

- i. Ποσό του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ για μεγάλες επιχειρήσεις.
- ii. Ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ για μεσαίες επιχειρήσεις.
- iii. Ποσό των διακοσίων πενήντα χιλιάδων (250.000) ευρώ για μικρές επιχειρήσεις.
- iv. Ποσό των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ για πολύ μικρές επιχειρήσεις.
- v. Ποσό των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ για τις Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.), καθώς και τους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς (Α.Σ.), τους Αστικούς Συνεταιρισμούς, τις Ομάδες Παραγωγών (Ομ.Π.), Οργανώσεις Παραγωγών (Ο.Π.), και τις Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (Α.Ε.Σ.).

4.5 Υποβολή Αίτησης Υπαγωγής

Ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος που έχει ψηφιστεί περιέχει διάφορες αλλαγές και καινοτομίες προσανατολισμένες στην βελτίωση της αξιολόγησης και έγκρισης των επενδυτικών σχεδίων. Μία από αυτές τις διαφοροποιήσεις σχετίζεται και με την ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης ενίσχυσης. Σύμφωνα με τα νέα δεδομένα οι δυνητικοί δικαιούχοι υποβάλλουν ηλεκτρονικά την αίτηση υπαγωγής μέσω του νέου Πληροφοριακού Συστήματος του Αναπτυξιακού Νόμου (ΠΣ-Αν) από την ηλεκτρονική διεύθυνση : <https://opsan.mindev.gov.gr/>.

Οι φορείς υποδοχής των επενδυτικών σχεδίων διαφέρουν ανάλογα με το ύψος του επενδυτικού σχεδίου της επιχείρησης. Οι φορείς υποβάλλουν τις αιτήσεις τους αντίστοιχα στους κατάλληλους φορείς ως εξής:

- Επενδυτικά σχέδια επιλέξιμου ύψους έως και ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ, τα οποία υλοποιούνται μέσα στα όρια της εκάστοτε περιφέρειας, υποβάλλονται στις Διευθύνσεις Αναπτυξιακού Προγραμματισμού των Περιφερειών της Χώρας.
- Επενδυτικά σχέδια επιλέξιμου ύψους άνω του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ και έως τριών εκατομμυρίων (3.000.000) ευρώ, που υλοποιούνται στις

Περιφέρειες Δυτικής και Κεντρικής Μακεδονίας και Ανατολικής Τεύχος Α' 16/04.02.2022 ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ 711 Μακεδονίας και Θράκης, υποβάλλονται στη Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Εσωτερικών, Τομέας Μακεδονίας - Θράκης.

- Τα υπόλοιπα επενδυτικά σχέδια υποβάλλονται στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

Το περιεχόμενο της εκάστοτε προτεινόμενης επένδυσης ορίζεται λεπτομερώς στις οικείες προκηρύξεις του αντίστοιχου καθεστώτος. Τα επενδυτικά σχέδια όμως πρέπει να περιλαμβάνουν τουλάχιστον:

- 1) Την επωνυμία και το μέγεθος της επιχείρησης (μεγάλη, μεσαία, μικρή, πολύ μικρή).
- 2) Την περιγραφή του έργου, συμπεριλαμβανομένων των εκτιμώμενων ημερομηνιών έναρξης και λήξης.
- 3) Τον τόπο εκτέλεσης του έργου.
- 4) Τον κατάλογο των δαπανών του έργου.
- 5) Τα είδη και το ποσό ενίσχυσης.
- 6) Το χρηματοδοτικό σχήμα του επενδυτικού σχεδίου.

Εδώ αξίζει να σημειωθεί μία ακόμα διαφοροποίηση του νέου νόμου κατά την οποία τα επενδυτικά σχέδια με προϋπολογισμό άνω των 700.000,00 ευρώ θα ελέγχονται από μέλος του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, εγγεγραμμένο στο Εθνικό Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών του άρθρου 117, το οποίο θα υποβάλει και την σχετική έκθεση πιστοποίησης. Η συγκεκριμένη αλλαγή αποσκοπεί στην συντόμευση των διαδικασιών αξιολόγησης των έργων και στην γρήγορη πιστοποίησή τους.

4.6 Αξιολόγηση Επενδυτικού Σχεδίου

Η υπαγωγή των υποψήφιων επιχειρήσεων στα καθεστώτα ενίσχυσης προκύπτει έπειτα από την αξιολόγηση της αίτησης. Το περιεχόμενο της αξιολόγησης σχετίζεται με τον έλεγχο νομιμότητας, καθώς και αξιολόγηση εύλογου κόστους και έλεγχο δεικτών βαθμολογίας.

Ο έλεγχος νομιμότητας, για κάθε επενδυτικό σχέδιο περιλαμβάνει με ποινή αποκλεισμού τα εξής:

- 1) Πλήρη συμμόρφωση της αίτησης υπαγωγής και του υπό έγκριση επενδυτικού σχεδίου με τον παρόντα και τους όρους της προκήρυξης,
- 2) Τεκμηρίωση της φερεγγυότητας του φορέα του επενδυτικού σχεδίου, με την προσκόμιση των σχετικών πιστοποιητικών, ιδίως φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας, καθώς και κάθε άλλου εγγράφου που ορίζεται στην απόφαση προκήρυξης.
- 3) Τεκμηρίωση της δυνατότητας χρηματοδότησης του κόστους του επενδυτικού σχεδίου μέσω ιδίων κεφαλαίων ή με εξωτερική χρηματοδότηση, σύμφωνα με τους τρόπους που ορίζονται στην οικεία απόφαση προκήρυξης των καθεστώτων ενίσχυσης.

Η αξιολόγηση του εύλογου κόστους και ο έλεγχος δεικτών για την εξαγωγή της βαθμολογίας σχετίζεται με την εκτίμηση του εύλογου κόστους των επιλέξιμων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου, την αξιολόγηση της υποβληθείσας ανάλυσης βιωσιμότητας του επενδυτικού σχεδίου καθώς και την πλήρωση δεικτών βαθμολογίας με βάση κριτήρια όπως:

- Οικονομική επίδοση του φορέα, όπως δείκτες ρευστότητας, δανειακής επιβάρυνσης, αποδοτικότητας κεφαλαίων.
- Διαθέσιμα κεφάλαια μετόχου/εταίρου.
- Κάλυψη ίδιας συμμετοχής με κεφάλαια εξωτερικού.
- Δείκτες βιωσιμότητας και απόδοσης της επένδυσης.
- Δείκτες βιωσιμότητας και απόδοσης του φορέα μετά από την ολοκλήρωση της επένδυσης.

- Δημιουργούμενες θέσεις εργασίας, με έμφαση σε εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό.
- Αξιοποίηση αργούντων κτιρίων.
- Άλλα κριτήρια αναλόγως των σκοπών των καθεστώτων.

Σύμφωνα με το ΦΕΚ του νόμου για τα καθεστώτα ενίσχυσης ισχύουν οι περιπτώσεις της συγκριτικής αξιολόγησης και της άμεσης αξιολόγησης. Αντίστοιχα και το διάστημα αξιολόγησης της αίτησης καθορίζεται στις 45 ημέρες για καθεστώτα στα οποία ισχύει η συγκριτική αξιολόγηση και στις 30 ημέρες για τα καθεστώτα της άμεσης αξιολόγησης.

Σε κάθε περίπτωση ο έλεγχος του επενδυτικού σχεδίου ξεκινάει από την ημερομηνία υποβολής του στο πληροφοριακό σύστημα και σε περίπτωση παραβίασης των ορίων που τίθενται στο διάστημα αξιολόγησης ο φάκελος ανατίθεται σε Ορκωτό Ελεγκτή από το Μητρώο Ορκωτών-Λογιστών ο οποίος οφείλει εντός 10 ημερών να υποβάλει την αξιολόγησή του.

4.7 Έναρξη Παραγωγικής Λειτουργίας Της Επένδυσης Και Καταβολή Ενισχύσεων

Έπειτα από την θετική αξιολόγηση και την υπαγωγή του επενδυτικού σχεδίου στα ευεργετικά καθεστώτα του Αναπτυξιακού νόμου ξεκινάει η υλοποίηση του. Ο δικαιούχος έχει το δικαίωμα να λάβει την ενίσχυση είτε τμηματικά, υλοποιώντας το επενδυτικό σχέδιο σε επιμέρους χρονικά διαστήματα, είτε εφάπαξ.

Η επιχείρηση οφείλει να ολοκληρώσει το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο της επένδυσης εντός της προθεσμίας που ορίζει η απόφαση υπαγωγής και να υποβάλει το σχετικό αίτημα στο πληροφοριακό σύστημα ενός 60 ημερών από την ημερομηνία λήξης. Η ορισθείσα ημερομηνία ολοκλήρωσης δεν δύναται να ξεπερνάει τα 3 έτη από την γνωστοποίηση της περίληψης με την έγκριση του επιχειρηματικού σχεδίου.

Η λήψη των ενισχύσεων ή η χρήση των δικαιωμάτων των ωφελειών μπορούν να γίνουν τμηματικά ή εφάπαξ. Οι επιμέρους παράγοντες που το καθορίζουν αυτό διαφέρουν ανάλογα με την μορφή ενίσχυσης του φορέα.

Επιχορήγηση:

- 1) Ο φορέας μπορεί να υλοποιήσει τουλάχιστον το 25% της επένδυσης και να λάβει το αντίστοιχο ποσό επιχορήγησης.
- 2) Ο φορέας μπορεί να υλοποιήσει τουλάχιστον το 50% ή 65% της επένδυσης και να λάβει την αντίστοιχη επιχορήγηση. Σε περίπτωση που έχει λάβει ήδη επιχορήγηση ίση με τουλάχιστον 25% του συνόλου, λαμβάνει το υπόλοιπο ποσό (50% ή 65%) με την υλοποίηση τουλάχιστον αντίστοιχου φυσικού και οικονομικού αντικειμένου.
- 3) Το υπόλοιπο ποσό ή το σύνολο της επιχορήγησης σε περίπτωση που δεν έχει λάβει ενδιάμεσες καταβολές, αποδίδεται με την ολοκλήρωση και την παραγωγική λειτουργία της επένδυσης.

Φορολογική απαλλαγή:

Το δικαίωμα χρήσης της απαλλαγής φόρου θεμελιώνεται με την πιστοποίηση του 50% ή του 65% της πραγματοποιούμενης επένδυσης. Ο φορέας δύναται να κάνει χρήση της ενίσχυσης εντός 15 ετών σύμφωνα με τους ακόλουθους περιορισμούς:

- 1) Να μην γίνεται υπέρβαση του 1/3 του συνόλου της φορολογικής απαλλαγής ανά έτος, εκτός από έτη με έλλειψη φορολογητέων κερδών όπου δεν αξιοποιείται πλήρως η ενίσχυση.
- 2) Να μην γίνεται υπέρβαση του 1/3 του συνόλου της φορολογικής απαλλαγής μέχρι και το φορολογικό έτος ολοκλήρωσης της επένδυσης.

Το ποσό της φορολογικής απαλλαγής που αντιστοιχεί στην απόκτηση εξοπλισμού μέσω χρηματοδοτικής μίσθωσης αποτελεί ποσοστό της αξίας κτήσης του παγίου που εμπεριέχεται στα μισθώματα.

Ακόμη για το ποσό της φορολογικής απαλλαγής που αντιστοιχεί σε κάθε φορολογική χρήση η επιχείρηση δημιουργεί αποθεματικό λογαριασμό με τους μη καταβληθέντες φόρους εισοδήματος.

Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing):

Στην περίπτωση που η επιχείρηση συνάπτει συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης για την απόκτηση του εξοπλισμού δύναται να λαμβάνει ενίσχυση από την στιγμή της εγκατάστασης του εξοπλισμού στην μονάδα. Η επιδότηση καταβάλλετε

στην επιχείρηση κάθε έξι μήνες αφού έχει προηγηθεί η εξόφληση των μισθωμάτων βάσει της σύμβασης.

Το ποσό που καταβάλλεται υπολογίζεται επί της αξίας απόκτησης του εξοπλισμού, το οποίο εμπεριέχεται στις καταβαλλόμενες δόσεις, σύμφωνα με τα εγκεκριμένα ποσοστά ενισχύσεων και με τον περιορισμό της μη υπέρβασης της καταβολής του εξήντα τοις εκατό (60%) του εγκεκριμένου ποσού μέχρι την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας του επενδυτικού σχεδίου.

Επιδότηση του κόστους δημιουργούμενης απασχόλησης:

Με την έναρξη της επένδυσης και μετά την επαλήθευση της δημιουργίας των νέων θέσεων εργασίας που συνδέονται με το επενδυτικό σχέδιο, η επιχείρηση μπορεί να λαμβάνει την ενίσχυση για το κόστος της απασχόλησης.

Η επιδότηση καταβάλλεται ανά εξάμηνο και μετά από την εκάστοτε πληρωμή του μισθολογικού κόστους εκ μέρους του φορέα της επένδυσης, με τον περιορισμό της μη υπέρβασης της καταβολής του εξήντα τοις εκατό (60%) του εγκεκριμένου ποσού μέχρι την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης.

4.8 Υποχρεώσεις Φορέων

Οι επιχειρήσεις που έχουν λάβει ενισχύσεις και ολοκληρώνουν τα επενδυτικά τους σχέδια υποχρεούνται να τηρούν σε διακριτούς λογιστικούς λογαριασμούς τα μεγέθη που σχετίζονται με την ενισχυόμενη επένδυση. Ακόμη για το διάστημα τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων, όπου είναι 6 έτη από την ολοκλήρωση και την έναρξη παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης, οφείλουν:

- Να τηρούν τους όρους της απόφασης υπαγωγής.
- Να μην παύσουν τη λειτουργία της επιχείρησης.
- Να μην διακόπτουν την παραγωγική δραστηριότητα της επένδυσης.
- Να αποκτούν την κυριότητα του μισθωμένου εξοπλισμού με τη λήξη της οικείας σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing).
- Να μην μεταβιβάζουν για οποιονδήποτε λόγο πάγια περιουσιακά στοιχεία, τα οποία έτυχαν ενίσχυσης με εξαίρεση όταν αποκτούν νέα εντός εξαμήνου.

- Να μην μεταβάλουν τον τόπο εγκατάστασης της επένδυσης, χωρίς προηγούμενη έγκριση του αρμόδιου οργάνου.
- Να μην εκμισθώνουν μέρος ή το σύνολο της ενισχυθείσας επένδυσης μετά από την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου και μέχρι τη λήξη τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων.
- Να μην συγχωνευθούν, απορροφήσουν ή απορροφηθούν από άλλη εταιρεία, ή αποσχίσουν κλάδο στον οποίο εντάσσεται η ενισχυθείσα επένδυση.
- Να γνωστοποιούν κάθε μεταβολή των στοιχείων τους.
- Να διατηρούν τις Ετήσιες Μονάδες Εργασίας (Ε.Μ.Ε.) τους, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην απόφαση υπαγωγής και να αναρτούν στον τόπο εγκατάστασης της επένδυσης πινακίδα που θα περιέχει την αναφορά της ένταξης της επένδυσης στο Ειδικό Καθεστώς του Αναπτυξιακού Νόμου.
- Να υποβάλλουν Δήλωση Φορολογικής Απαλλαγής (Δ.Φ.Α.).
- Να διατηρούν τα χαρακτηριστικά και τις ιδιότητες, βάσει των οποίων έτυχαν ειδικής αντιμετώπισης.

4.9 Κυρώσεις

Οι επιχειρήσεις οι οποίες δεν τηρούν τους όρους που εμπίπτουν στις μακροχρόνιες υποχρεώσεις από την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου θα έρθουν αντιμέτωπες με τις κυρώσεις που προβλέπονται από το πλαίσιο που διέπει τις κρατικές ενισχύσεις.

Στις περιπτώσεις αυτές ανακαλείται η απόφαση υπαγωγής της επιχείρησης και το δημόσιο ανακτά το ποσό της επιχορήγησης που έχει λάβει η επιχείρηση προσ αυξημένο με τον τόκο που αντιστοιχεί σε κάθε έτος επιχορήγησης.

Για τις επιχειρήσεις που αξιοποιούν το κίνητρο της φορολογικής απαλλαγής και υποπέσουν σε παραβίαση των υποχρεώσεών τους λογίζεται η απόδοση των φόρων που δεν αποδόθηκαν στους οποίους προστίθεται και ο τόκος που αντιστοιχεί σε κάθε φορολογικό έτος για το οποίο έγινε χρήση της απαλλαγής. Σε άλλες περιπτώσεις η επιχείρηση μπορεί να απωλέσει όλο ή μέρος του φορολογικού της οφέλους.

Ακόμη αν δεν τηρούνται οι όροι υπαγωγής στα επιμέρους καθεστώτα, το πρόσθετο ποσό ενίσχυσης θα επιστραφεί με μία προσαύξηση της τάξης του 10%.

Σε περιπτώσεις όπου κατά την υποβολή της αίτησης για ένταξη σε καθεστώς ενίσχυσης, η επιχείρηση σκόπιμα μεθοδεύει το τελικό αποτέλεσμα την γνωμοδότησης

με αναληθή στοιχεία ή με απόκρυψη πληροφοριών που θα είχαν σαν αποτέλεσμα την μη υπαγωγή, η επιχείρηση επιστρέφει το σύνολο ή τμήμα της επιχορήγησης που έλαβε μέχρι εκείνη τη χρονική στιγμή.

Τα παραπάνω αντιστοιχούν στις περιπτώσεις όπου θα διαπιστωθεί παράβαση εντός της 10ετίας από την επίσημη ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου και την έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας του.

Τα πρόστιμα κυμαίνονται από 0,5% έως και 3% για την περίπτωση μη υποβολής ζητηθέντων στοιχείων από πλευράς της επιχείρησης και καθορίζονται από επιμέρους κριτήρια κατά περίπτωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 20 – Λογιστική Αντιμετώπιση Των Κρατικών Επιχορηγήσεων Και Γνωστοποίηση Της Κρατικής Υποστήριξης

5.1 Εισαγωγή

Στην παρούσα ενότητα θα γίνει παρουσίαση του Δ.Λ.Π. 20 – Λογιστική των κρατικών επιχορηγήσεων και γνωστοποίηση της κρατικής υποστήριξης. Η λογιστική αντιμετώπιση των κρατικών ενισχύσεων συχνά αποτελεί ένα πολύπλοκο ζήτημα για τις επιχειρήσεις καθώς η λήψη επιχορηγήσεων επηρεάζει σημαντικά την οικονομική τους θέση. Στόχος του κεφαλαίου είναι να γίνει κατανοητός ο σκοπός και το αντικείμενο του συγκεκριμένου προτύπου.

Ακόμη θα αναλυθούν οι μέθοδοι λογιστικής αντιμετώπισης των κρατικών επιχορηγήσεων, τα είδη τους και η επίδραση τους στις οικονομικές καταστάσεις. Για την καλύτερη κατανόηση των λογιστικών χειρισμών θα παρατεθούν παραδείγματα ανάλογα με το είδος της ενίσχυσης βασισμένα στις ενισχύσεις που παρέχονται στα πλαίσια του Αναπτυξιακού Νόμου και εξετάστηκαν στην προηγούμενη ενότητα, όπως επίσης και οι απαραίτητες γνωστοποιήσεις που αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι του προτύπου.

5.1 Σκοπός του Δ.Λ.Π 20

Το Δ.Λ.Π. 20 εγκρίθηκε τον Απρίλιο του 2001 από το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, ενώ είχε εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών προτύπων από τον Απρίλιο του 1983. Ο σκοπός του προτύπου είναι να καθορίσει τους τρόπους επιχορήγησης των επιχειρήσεων από το κράτος, την λογιστική παρακολούθηση των ενισχύσεων ανάλογα με τον χρόνο και να ορίσει τα κριτήρια αναγνώρισης της κρατικής βοήθειας.

Ακόμη, ορίζει το πως απεικονίζονται οι εκάστοτε ενισχύσεις στις οικονομικές καταστάσεις των οντοτήτων καθώς γίνεται σαφές το γεγονός πως για τις επιχορηγήσεις που παρέχονται από κρατικούς φορείς γίνεται λεπτομερής γνωστοποίηση στις σημειώσεις των οικονομικών καταστάσεων για πληροφοριακούς σκοπούς των χρηστών.

5.3 Πεδίο Εφαρμογής

Το πρότυπο εφαρμόζεται στα παρακάτω είδη ενισχύσεων και μορφών κρατικής βοήθειας προς τις επιχειρήσεις:

- 1) Επιχορήγηση για απόκτηση πάγιων περιουσιακών στοιχείων.
- 2) Επιχορηγήσεις που σχετίζονται με τα έσοδα.
- 3) Επιχορηγήσεις που λαμβάνονται ως μέρος στήριξης.
- 4) Επιχορηγήσεις ζημιών.
- 5) Άμεσες επιχορηγήσεις.
- 6) Μη χρηματικές επιχορηγήσεις.
- 7) Επιχορηγήσεις δανείων.
- 8) Επιχορήγηση για απόκτηση μη αποσβεστέων πάγιων στοιχείων ενεργητικού (π.χ γήπεδα-οικόπεδα).

Το Δ.Λ.Π 20 δεν έχει εφαρμογή σε:

- 1) Κρατική συμμετοχή στην ιδιοκτησία της επιχείρησης.
- 2) Κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν το κλάδο της Γεωργίας και αντιμετωπίζονται με το Δ.Λ.Π. 41.
- 3) Κρατικές επιχορηγήσεις που παρέχονται με την μορφή ευεργετημάτων και επηρεάζουν το φορολογητέο αποτέλεσμα όπως μειωμένος συντελεστής ΦΠΑ, επιταχυνόμενες αποσβέσεις κ.α. .
- 4) Προβλήματα που προκύπτουν από τις μεταβολές των τιμών σε χρηματοοικονομικές καταστάσεις κατά τον λογιστικό χειρισμό της κρατικής βοήθειας.

5.4 Επεξήγηση Εννοιών

Για την κατανόηση της ενότητας κρίνεται σκόπιμο να παρατεθούν οι απαραίτητες επεξηγήσεις των όρων που χρησιμοποιούνται κατά την ανάλυση. Συνεπώς:

- Κράτος: Αναφέρεται στην κεντρική διοίκηση, δημόσιο, κυβερνητικούς και διεθνείς φορείς.
- Κρατική υποστήριξη: Αφορά την παροχή συγκεκριμένων οικονομικών ωφελειών προς μία οντότητα η οποία πληροί συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Σύμφωνα με το Πρότυπο από τις ωφέλειες εξαιρούνται αυτές που παρέχονται έμμεσα και επηρεάζουν τους γενικούς όρους οικονομικών συναλλαγών.
- Κρατική επιχορήγηση: Αναφέρεται στις κρατικές ενισχύσεις που παρέχονται με μεταφορά πόρων σε μία οντότητα και αφορούν παρελθοντική ή μελλοντική συμμόρφωσή της με τους συγκεκριμένους όρους που ορίζονται για την λήψη της επιχορήγησης. Το Πρότυπο εξαιρεί τις επιχορηγήσεις οι οποίες συμβαδίζουν με την συνήθη οικονομική δραστηριότητα της οντότητας και δεν μπορούν να υπολογιστούν διακριτά και τις συναλλαγές με κρατικούς φορείς.
- Επιχορηγήσεις για περιουσιακά στοιχεία: Αναφέρεται στην παροχή πόρων στην επιχείρηση για την απόκτηση την αγορά, κατασκευή ή απόκτηση πάγιων περιουσιακών στοιχείων (κτήρια, οικόπεδα, μηχανήματα κ.α.) όπου θα βρίσκονται μακροχρόνια στην κατοχή της επιχείρησης. Δίνονται διάφοροι ορισμοί κατά περιπτώσεις που ορίζουν την περίοδο όπου το περιουσιακό στοιχείο πρέπει να αποκτηθεί ή να μείνει στην κατοχή του δικαιούχου αλλά και στην τοποθεσία που οφείλει βρίσκεται (μετεγκατάση) .
- Επιχορηγήσεις εσόδων: Οι επιχορηγήσεις που δεν σχετίζονται με απόκτηση πάγιων περιουσιακών στοιχείων.

- Χαριστικά δάνεια: Αναφέρεται στα δάνεια για τα οποία η επιχείρηση-οφειλέτης δεν πραγματοποιεί την αποπληρωμή εφόσον τηρεί προκαθορισμένους όρους που του τίθενται.
- Εύλογη αξία: Είναι η αξία μεταβίβασης ενός περιουσιακού στοιχείου σε μια συναλλαγή που θα λαμβάνει χώρα ανάμεσα σε δύο συμβαλλόμενα σε μία ομαλή αγορά κατά την ημερομηνία της επιμέτρησης.

Σύμφωνα με το Πρότυπο η κρατική επιχορήγηση θα καταχωρηθεί όταν θα υπάρχει η εύλογη βεβαιότητα πως η οντότητα:

- Θα συμμορφωθεί με τους όρους που διέπουν την επιχορήγηση.
- Η επιχορήγηση θα εισπραχθεί.

Η είσπραξη της επιχορήγησης από την οντότητα, δεν αποτελεί και καταληκτική απόδειξη ότι έχουν εκπληρωθεί ή θα εκπληρωθούν οι όροι και οι προϋποθέσεις που συνδέονται με αυτήν. Η λογιστική αντιμετώπιση της επιχορήγησης δεν επηρεάζεται από τον τρόπο είσπραξής της.

Κατά την αναγνώριση της κρατικής ενίσχυσης, κάθε υποχρέωση ή περιουσιακό στοιχείο που συνδέεται με αυτήν αντιμετωπίζεται σύμφωνα με το Δ.Λ.Π 37 – Προβλέψεις, ενδεχόμενες υποχρεώσεις και ενδεχόμενα περιουσιακά στοιχεία.

5.5 Μορφές Κρατικών Ενισχύσεων

Οι κρατικές ενισχύσεις λαμβάνουν ποικίλες μορφές ανάλογα με τους όρους από τους οποίους διέπονται αλλά και από το είδος της βοήθειας που παρέχουν στις επιχειρήσεις. Οι κρατικές ενισχύσεις έχουν κύριο σκοπό να παρακινούν τις οικονομικές οντότητες για περαιτέρω ανάπτυξη και να λάβουν πρωτοβουλίες για επενδύσεις που χωρίς την ενίσχυση δεν θα αναλάμβαναν. Είναι διαχρονικό μοντέλο παρακίνησης και προσέλκυσης επενδύσεων με σκοπό την ανάπτυξη της οικονομικής δραστηριότητας των περιφερειών και κατά συνέπεια της επικράτειας.

Υπάρχουν διάφοροι τύποι επιχορηγήσεων που διατίθενται για επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένης της οικονομικής υποστήριξης για την αγορά ή την κατασκευή μακροπρόθεσμων περιουσιακών στοιχείων. Η εταιρεία συμφωνεί να συμμορφώνεται με συγκεκριμένους όρους, ανάλογα με το είδος και τη φύση της επιχορήγησης.

Οι επιχορηγήσεις που σχετίζονται με την κερδοφορία μιας επιχείρησης είναι οικονομικά κίνητρα και δεν έχουν καμία σχέση με την απόκτηση ενός παγίου. Τα οικονομικά αποτελέσματα μιας εταιρείας σχετίζονται άμεσα με τα στοιχεία που καθορίζουν αυτό το αποτέλεσμα. Η εταιρεία συμφωνεί να πληροί ορισμένες προϋποθέσεις.

Αυτές οι επιδοτήσεις διατίθενται σε διάφορες μορφές, συμπεριλαμβανομένων των επιδοτήσεων επιτοκίου, των εξαγωγικών επιδοτήσεων και ορισμένων ειδών δαπανών.

5.6 Λογιστική Αντιμετώπιση Των Κρατικών Ενισχύσεων

Πριν ξεκινήσουμε οποιαδήποτε ανάλυση των λογιστικών πράξεων που αναμένονται για κάθε είδος ενίσχυσης, θα πρέπει να αναφερθούμε σε δύο διαφορετικές «φιλοσοφίες» που αντιμετωπίζουν τις κρατικές επιχορηγήσεις παγκοσμίως, την «εισοδηματική» και την «κεφαλαιουχική» μέθοδο.

Σύμφωνα με την «κεφαλαιουχική» μέθοδο αναγνώρισης, οι επιχορηγήσεις θα πρέπει να πιστώνονται στον λογαριασμό των Ιδίων Κεφαλαίων. Οι υποστηρικτές της πιστεύουν ότι οι επιχορηγήσεις δεν πρέπει να υπολογίζονται ως μέρος των οικονομικών αποτελεσμάτων μιας εταιρείας, επειδή αντιπροσωπεύουν ένα είδος χρηματοδότησης που συνήθως δεν επιστρέφεται. Επιπλέον, υποστηρίζουν ότι οι επιχορηγήσεις δεν θεωρούνται λειτουργικά έσοδα αλλά κίνητρα και επομένως δεν πρέπει να περιλαμβάνονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων της εταιρείας.

Στον αντίποδα υπάρχουν οι υποστηρικτές της «εισοδηματικής» μεθόδου αναγνώρισης των κρατικών επιχορηγήσεων. Σύμφωνα με αυτήν την μέθοδο υποστηρίζεται ότι οι ενισχύσεις θα πρέπει να πιστώνονται στο εισόδημα της οντότητας ανάλογα με την χρονική περίοδο στην οποία εισπράττονται.

Οι λόγοι που συντρέχουν στην διατύπωση της συγκεκριμένης άποψης είναι πως οι ενισχύσεις δεν προέρχονται από τα κεφάλαια των μετόχων και έτσι δεν μπορούν να λογίζονται σαν Ίδια κεφάλαια της οντότητας. Ακόμη, οι επιχορηγήσεις που λαμβάνει μια επιχείρηση έρχονται να αντισταθμίσουν τους όρους που εκπληρώνει και συνήθως τα έξοδα που πραγματοποιεί σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους, οπότε πρέπει να

λογίζονται ως εισόδημα τις ίδιες αυτές περιόδους όπου η οντότητα εκπληρώνει τους όρους και εισπράττει την ενίσχυση.

Ένας ακόμη λόγος είναι ότι οι ενισχύσεις αποτελούν και αυτές ένα είδος δημοσιονομικής πολιτικής, όπως οι φόροι, και είναι ορθό να λογίζονται στα αποτελέσματα της επιχείρησης.

Κατά συνέπεια, η επιλογή επηρεάζει τη μόχλευση, επειδή η επιλογή του «αναβαλλόμενου εισοδήματος» έχει ως αποτέλεσμα μεγαλύτερες υποχρεώσεις. Στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, μια κρατική επιχορήγηση αυξάνει το κέρδος για αρκετά χρόνια κατά τα ίδια ποσά και στις δύο επιλογές, είτε αυξάνοντας τα «λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης» είτε με τη μείωση των εξόδων απόσβεσης (Christian Stadler, Christopher W. Nobes, 2018)¹².

Η κεφαλαιουχική μέθοδος αναγνώρισης της επιχορήγησης φαίνεται να απορρίπτεται από την IASC. Συγκεκριμένα υποστηρίζει ότι αποτελεί βασική αρχή για τον προσδιορισμό του εισοδήματος οι ενισχύσεις να υπολογίζονται στην περίοδο στην οποία η επιχείρηση της εισπράττει στα αποτελέσματα της οντότητας. Η καταχώριση των επιχορηγήσεων έρχεται σε ρήξη με την αρχή της αυτοτέλειας των χρήσεων και έχει βάση σε περιπτώσεις που η επιχορήγηση δεν κατανέμεται σε χρήσεις διαφορετικές από αυτές που έχει εισπραχθεί.

Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι περίοδοι κατά τις οποίες η οικονομική οντότητα αναγνωρίζει το κόστος ή τις δαπάνες που σχετίζονται με μια κρατική επιχορήγηση είναι εύκολο να εντοπιστούν. Επομένως οι επιχορηγήσεις σε αναγνώριση συγκεκριμένων εξόδων αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά την ίδια περίοδο με τις σχετικές δαπάνες. Ομοίως, οι επιχορηγήσεις που σχετίζονται με περιουσιακά στοιχεία που αποσβένονται αναγνωρίζονται συνήθως στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια των περιόδων και στα ποσοστά στα οποία αναγνωρίζονται τα έξοδα απόσβεσης των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων.

Οι επιχορηγήσεις που σχετίζονται με περιουσιακά στοιχεία που δεν αποσβένονται μπορεί επίσης να απαιτούν την εκπλήρωση ορισμένων υποχρεώσεων και στη συνέχεια θα αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά τις περιόδους που

➤ ¹² Christian Stadler, Christopher W. Nobes, (2018). Accounting for government grants: Standard Setting and Accounting choice. *Journal of Accounting and Public Policy*, 37(2).

αναλαμβάνουν το κόστος εκπλήρωσης των υποχρεώσεων. Για παράδειγμα, η παραχώρηση γης μπορεί να εξαρτάται από την ανέγερση κτιρίου στον τόπο και μπορεί να είναι σκόπιμη η αναγνώριση της επιχορήγησης ως κέρδος ή ζημία επί του ζώη του κτιρίου.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται κατά την αναγνώριση και κατανομή της ενίσχυσης στις διαχειριστικές χρήσεις. Αυτό προκύπτει από τους όρους όπου η εκπλήρωσή τους αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι για την παραλαβή της ωφέλειας, η οποία αποτελεί ένα μέρος ευνοϊκών ρυθμίσεων για την οντότητα είτε φορολογικών είτε οικονομικών. Πρέπει να εντοπίζονται τυχόν δαπάνες που προκύπτουν από την εκπλήρωση των όρων και να προσδιορίζονται ανάλογα και οι χρήσεις στις οποίες θα καταχωρηθεί η επιχορήγηση. Σύμφωνα με τα ανωτέρω είναι πιθανό ένα μέρος της επιχορήγησης να χρειαστεί να λογιστεί διαφορετικά από το υπόλοιπο μέρος.

5.7 Επιχορήγηση Για Απόκτηση Περιουσιακών Στοιχείων

Από τις πιο διαδεδομένες μορφές ενίσχυσης των επιχειρήσεων είναι η επιχορήγηση για την απόκτηση πάγιων περιουσιακών στοιχείων του ενεργητικού, τα οποία θα πρέπει να έχουν το χαρακτήρα του μακροχρόνιου στοιχείου της επιχείρησης. Αυτές οι επιχορηγήσεις δίνονται με σκοπό την απόκτηση ή την δημιουργία από την επιχείρηση πάγιου εξοπλισμού, γης ή κτιριακών εγκαταστάσεων. Οι επιχορηγήσεις αυτές μπορούν επίσης να είναι μη χρηματικές.

Σύμφωνα με το Πρότυπο ορίζονται δύο διαφορετικοί τρόποι αναγνώρισης της ενίσχυσης:

- **Μέθοδος του αναβαλλόμενου εσόδου:** Με την συγκεκριμένη μέθοδο η επιχορήγηση εμφανίζεται ως έσοδο επόμενων χρήσεων. Συγκεκριμένα η επιχορήγηση καταχωρείται συστηματικά ως αναβαλλόμενο έσοδο στα Αποτελέσματα της επιχείρησης με γνώμονα την ωφέλιμη ζωή του παγίου.
- **Μέθοδος αφαίρεσης από την αξία κτήσης του παγίου:** Η επιχορήγηση αφαιρείται από την αξία κτήσης του περιουσιακού στοιχείου και καταχωρείται στα αποτελέσματα μειωτική των σχετικών αποσβέσεων, κατά την διάρκεια ωφέλιμης ζωής του παγίου.

5.7.1 Παράδειγμα επιχορήγησης πάγιου περιουσιακού στοιχείου.

Η επιχείρηση «ABC Α.Ε.» έχει ενταχθεί στα πλαίσια του Αναπτυξιακού Νόμου και θα επιχορηγηθεί για την απόκτηση παραγωγικού μηχανήματος αξίας 1.000.000,00 ευρώ. Λόγω της εγκατάστασης της σε Βιομηχανική Περιοχή (ΒΙ.ΠΕ.) δύναται να λάβει αυξημένα ποσοστά ενίσχυσης και θα επιχορηγηθεί για την απόκτηση του μηχανήματος με 60%, επομένως θα λάβει την 01/01/2022 ενίσχυση 600.000,00 ευρώ. Ο εξοπλισμός έχει διάρκεια ωφέλιμης ζωής τα 5 έτη, αμελητέα υπολειμματική αξία και ακολουθεί την μέθοδο της σταθερής απόσβεσης.

Μέθοδος Αναβαλλόμενου εσόδου:

Ακολουθούν οι λογιστικές εγγραφές σύμφωνα με την μέθοδο του αναβαλλόμενου εσόδου:

Η εταιρεία θα πραγματοποιήσει την ακόλουθη εγγραφή κατά την πραγματοποίηση της επένδυσης:

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΓΓΡΑΦΗ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	1.000.000	
ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ		1.000.000
Αιτιολογία: Πραγματοποίηση επένδυσης		

Με την λήψη της επιχορήγησης ακολουθεί η σχετική εγγραφή:

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΓΓΡΑΦΗ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	600.000	
ΕΣΟΔΑ ΕΠΟΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ		600.000
Αιτιολογία: Είσπραξη επιχορήγησης		

Στο τέλος της πρώτης διαχειριστικής χρήσης θα διενεργηθούν και οι σχετικές αποσβέσεις ($1.000.000 * 20\% = 200.000$) οι οποίες απεικονίζονται ως εξής:

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΓΓΡΑΦΗ (ΤΕΛΟΣ ΧΡΗΣΗΣ)	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ	200.000	
ΑΠΟΣΒΕΣΜΕΝΟΣ ΜΗΧ. ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ		200.000

Αιτιολογία: Απόσβεση μηχανήματος		
----------------------------------	--	--

Το αναλογούν μέρος της απόσβεσης που αντιστοιχεί στην επιχορήγηση (600.000 * 20% = 120.000):

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΓΓΡΑΦΗ (ΤΕΛΟΣ ΧΡΗΣΗΣ)	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
ΕΣΟΔΑ ΕΠΟΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ (ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΠΑΓΙΩΝ)	120.000	
ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ(ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΠΑΓΙΩΝ)		120.000
Αιτιολογία: Αναλογούσα επιχορήγηση χρήσης		

Σύμφωνα με την παραπάνω μεθοδολογία η επιχείρηση παρακολουθεί το αναβαλλόμενο έσοδο που προκύπτει από την επιχορήγηση για τα υπόλοιπα 5 έτη.

Παρακάτω παρουσιάζονται τμήματα της Κατάστασης Αποτελεσμάτων και της Κατάστασης οικονομικής θέσης της οντότητας υποθέτοντας ότι για τα πέντε έτη από την είσπραξη της επιχορήγησης πραγματοποιεί κέρδη προ αποσβέσεων 800.000,00 ευρώ.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

ΕΤΗ	2022	2023	2024	2025	2026
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ	800.000	80.0000	800.000	800.000	800.000
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ	(200.000)	(200.000)	(200.000)	(200.000)	(200.000)
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ	120.000	120.000	120.000	120.000	120.000
ΚΕΡΔΗ/ΖΗΜΙΕΣ	720.000	720.000	720.000	720.000	720.000

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

ΕΤΗ	2022	2023	2024	2025	2026
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
ΑΠΟΣΒΕΣΜΕΝΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	(200.000)	(400.000)	(600.000)	(800.000)	(1.000.000)

ΑΝΑΠΟΣΒΕΣΤΗ ΑΞΙΑ	800.000	600.000	400.000	200.000	-
ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΟ ΕΣΟΔΟ	(480.000)	(360.000)	(240.000)	(120.000)	-

Μέθοδος αφαίρεσης επιχορήγησης από την αξία κτήσης:

Η πρώτη εγγραφή που θα πραγματοποιηθεί στα βιβλία της επιχείρησης είναι η ίδια με την προηγούμενη μέθοδο:

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΓΓΡΑΦΗ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	1.000.000	
ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ		1.000.000
Αιτιολογία: Πραγματοποίηση επένδυσης		

Όπως έχουμε αναφέρει η λογιστική μέθοδος που ακολουθεί η επιχείρηση δεν επηρεάζει την επιχορήγηση. Η είσπραξη της επιχορήγησης θα μειώσει την αξία κτήσης του παγίου πιστώνοντας τον αντίστοιχο λογαριασμό:

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΓΓΡΑΦΗ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	600.000	
ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ		600.000
Αιτιολογία: Είσπραξη επιχορήγησης		

Η ημερολογιακή εγγραφή που διενεργείτε στο τέλος της χρήσης και για την επόμενη πενταετία αποσβένοντας την αξία κτήσης του μηχανολογικού εξοπλισμού. Η επιχείρηση στην διάρκεια ωφέλιμης ζωής του μηχανήματος πρέπει να αποσβέσει 1.000.000 (αρχική αξία κτήσης) – 600.000 (επιχορήγηση) = 400.000 ευρώ με συντελεστή 20% κάθε έτος.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΓΓΡΑΦΗ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ	80.000	
ΑΠΟΣΒΕΣΜΕΝΟΣ ΜΗΧ. ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ		80.000
Αιτιολογία: Απόσβεση Μηχανήματος		

Συνεχίζοντας παρουσιάζονται εκ νέου τμήματα της Κατάστασης Αποτελεσμάτων και Κατάστασης Οικονομικής Θέσης με την ίδια παραδοχή για τα κέρδη προ αποσβέσεων έτσι ώστε να επισημάνουμε την επίδραση του τρόπου λογιστικής αντιμετώπισης.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

ΕΤΗ	2022	2023	2024	2025	2026
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ	800.000	800.000	800.000	800.000	800.000
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ	(80.000)	(80.000)	(80000)	(80.000)	(80.000)
ΚΕΡΔΗ/ΖΗΜΙΕΣ	720.000	720.000	720.000	720.000	720.000

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

ΕΤΗ	2022	2023	2024	2025	2026
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	400.000	400.000	400.000	400.000	400.000
ΑΠΟΣΒΕΣΜΕΝΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	(80.000)	(160.000)	(240.000)	(320.000)	(400.000)
ΑΝΑΠΟΣΒΕΣΤΗ ΑΞΙΑ	320.000	240.000	160.000	80.000	0

Έπειτα από την εξέταση του ανωτέρω παραδείγματος και με τις δύο μεθόδους λογιστικής αντιμετώπισης δεν προκύπτει καμία διαφορά στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και παρουσιάζει κέρδη 720.000 ευρώ.

Οι διαφοροποιήσεις σχετίζονται με το είδος και τον αριθμό των λογαριασμών που χρησιμοποιούνται στην εκάστοτε περίπτωση.

5.8 Επιχορηγήσεις Που Αφορούν Αποτελέσματα

Οι κρατικές ενισχύσεις που σχετίζονται με το εισόδημα δεν αφορούν την απόκτηση πάγιων περιουσιακών στοιχείων αλλά σχετίζονται με τα οικονομικά αποτελέσματα της

οντότητας στην χρήση στην οποία αναφέρονται. Τέτοιες ενισχύσεις μπορεί να αφορούν την κάλυψη εξόδων προηγούμενων χρήσεων και η επιχείρηση οφείλει να γνωστοποιεί σε κάθε περίπτωση την ωφέλεια όπως προβλέπεται.

Τέτοιου είδους ωφέλειες παρέχονται από περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα ενισχύσεων συνήθως και όχι από τον Αναπτυξιακό Νόμο και αποτελούν μια μορφή άμεσης οικονομικής ενίσχυσης σε μία οντότητα ή σε μία ομάδα επιλέξιμων επιχειρήσεων.

Η αναγνώριση αυτών των ενισχύσεων γίνεται στα Αποτελέσματα Χρήσεως μόλις καταστεί βέβαιο ότι ο δικαιούχος θα εισπράξει την επιχορήγηση και παρουσιάζεται με δύο τρόπους:

- Πιστώνοντας την ενίσχυση στα αποτελέσματα είτε χωριστά, είτε σε λογαριασμό με γενική ονομασία «Λοιπά έσοδα».
- Αφαιρετικά της δαπάνης που πραγματοποιήθηκε.

Οι δύο παραπάνω μέθοδοι είναι εξίσου αποδεκτές για την παρουσίαση των ενισχύσεων αλλά και εδώ υπάρχουν αυτοί που υποστηρίζουν την παρουσίαση ξεχωριστά σε κονδύλι της επιχορήγησης έτσι ώστε να είναι διακριτή από τις δαπάνες που δεν σχετίζονται με ενισχύσεις και να επιτυγχάνεται η σύγκρισή τους.

Από την άλλη πλευρά η μέθοδος της απευθείας εμφάνισης αφαιρετικά στα αποτελέσματα ενέχει την λογική πως η αντίστοιχες δαπάνες δεν θα πραγματοποιούνταν αν δεν υπήρχε το κίνητρο της επιχορήγησης και για τον λόγο αυτό θα ήταν παραπλανητικό να εμφανίζονται ξεχωριστά.

5.9 Μη Νομισματικές Κρατικές Επιχορηγήσεις

Πρόκειται για τις ενισχύσεις που παρέχονται με τη μορφή μεταβίβασης προς την επιχείρηση μη νομισματικού στοιχείου όπως για παράδειγμα έκταση γης, δημόσια περιουσία προς εκμετάλλευση. Στις περιπτώσεις αυτές εκτιμάτε η εύλογη αξία του στοιχείου αυτού και γίνεται αντίστοιχα και η λογιστική του απεικόνιση. Επίσης μπορεί να γίνει η απεικόνιση με ένα συμβολικό ποσό που θα συμφωνήσουν οι συμβαλλόμενοι.

5.10 Επιστροφή Κρατικών Επιχορηγήσεων

Οι κρατικές επιχορηγήσεις μπορούν να δημιουργήσουν μια σειρά από υποχρεώσεις για την εταιρεία που τις λαμβάνει. Εάν η εταιρεία δεν εκπληρώσει τους όρους αυτούς, θα πρέπει να επιστρέψει μέρος ή το σύνολο της ενίσχυσης. Κατά το Δ.Λ.Π. 20, η επιστροφή της επιχορήγησης αντιμετωπίζεται λογιστικά σύμφωνα με το «Δ.Λ.Π. 8 – Λογιστικές πολιτικές, μεταβολές λογιστικών εκτιμήσεων και σφάλματα».

Υπάρχει ανάγκη να λαμβάνεται υπόψη η επιστροφή της κρατικής επιχορήγησης κατά τον σχεδιασμό αλλαγών πολιτικής που σχετίζονται με αυτήν. Αυτό το άρθρο παρέχει μια κριτική ανασκόπηση των λογιστικών εκτιμήσεων. Υπενθυμίζουμε ότι η αλλαγή στη λογιστική εκτίμηση επηρεάζει μελλοντικές οικονομικές εκθέσεις και όχι προηγούμενες εκθέσεις.

Ως αποτέλεσμα, ενδέχεται να επηρεαστούν τα στοιχεία του τρέχοντος έτους ή ακόμη και οι μελλοντικά αποτελέσματα. Σε περίπτωση που η επιστροφή της επιχορήγησης σημαίνει ότι η εταιρεία δεν είναι σε θέση να ολοκληρώσει ένα έργο, η υλοποίηση του οποίου χρηματοδοτήθηκε από την επιχορήγηση, η εταιρεία πρέπει επίσης να εξετάσει τη πιθανή αναγνώριση της ζημίας που προκλήθηκε από την απόσβεση των περιουσιακών στοιχείων.

Εάν η επιχορήγηση αφορά αποτελέσματα, τότε το πιστωτικό υπόλοιπο του λογαριασμού που σχετίζεται με αυτήν την επιχορήγηση πρέπει να μειωθεί. Εάν το επιστρεφόμενο ποσό είναι μεγαλύτερο από το υπόλοιπο του λογαριασμού ή εάν δεν υπάρχει υπόλοιπο, τότε η διαφορά ή ολόκληρο το ποσό της επιχορήγησης θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την πληρωμή των άμεσων αποτελεσμάτων χρήσης του στοιχείου.

Εάν μια επιχορήγηση αφορά πάγιο περιουσιακό στοιχείο, είτε αυξάνει τη λογιστική αξία του παγίου που παραχωρήθηκε είτε μειώνει την πίστωση στο υπόλοιπο πάγιο στοιχείο ενεργητικού, ανάλογα με τον λογιστικό χειρισμό τη στιγμή που λαμβάνεται στον Λογαριασμό «Εσοδα επόμενων χρήσεων». Εάν δεν είχε ληφθεί επιχορήγηση, το συσσωρευμένο ποσό αποσβέσεων που θα επιβάρυνε την Κατάσταση Αποτελεσμάτων θα πρέπει να αναγνωρίζεται αμέσως βαρύνοντας τα αποτελέσματα.

Για να γίνουν πιο κατανοητές οι ανωτέρω επεξηγήσεις θα ανατρέξουμε στο παράδειγμα της υποενότητας 5.7.1 και θα ενεργήσουμε τις ημερολογιακές εγγραφές που αντιστοιχούν στην επιστροφή της κρατικής ενίσχυσης.

5.10.1 Παράδειγμα λογιστικής αντιμετώπισης της επιστροφής κρατικής ενίσχυσης που αφορά πάγια περιουσιακά στοιχεία

Μέθοδος αναβαλλόμενου εσόδου:

Λαμβάνοντας υπόψη τα δεδομένα του παραδείγματος της υποενότητας 5.7.1. αναφορικά με την αναγνώριση της κρατικής ενίσχυσης για απόκτηση πάγιου περιουσιακού στοιχείου θα υποθέσουμε πως η δικαιούχος επιχείρηση δεν εκπλήρωσε τις προϋποθέσεις που θέσπιζε το καθεστώς ενίσχυσης και καλείτε να επιστρέψει το σύνολο της επιχορήγησης που έλαβε. Ο έλεγχος υπηρεσιών έγινε στην αρχή του τρίτου έτους από την λήψη της ενίσχυσης. Όπως αναφέραμε στην μέθοδο του αναβαλλόμενου εσόδου, η επιχείρηση κατά την επιστροφή της επιχορήγησης πρέπει να διαγράψει το πιστωτικό υπόλοιπο από τον λογαριασμό «Εσοδα επόμενων χρήσεων» και η όποια διαφορά να μεταφερθεί στα αποτελέσματα. Στις αρχές του 2024 τα «Εσοδα επόμενων χρήσεων» στον Ισολογισμό της εταιρείας εμφανίζουν πιστωτικό υπόλοιπο 360.000 ευρώ. Επομένως προκύπτει η εξής εγγραφή:

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΓΓΡΑΦΗ (ΑΡΧΕΣ 2024)	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
ΕΣΟΔΑ ΕΠΟΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ	360.000	
ΖΗΜΙΕΣ (ΠΑΡΑΒΑΣΗ ΟΡΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ)	240.000	
ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ		600.000
Αιτιολογία: Επιστροφή επιχορήγησης		

Μέθοδος αφαίρεσης από την αξία κτήσης:

Στην περίπτωση της αφαίρεσης της επιχορήγησης από την αξία κτήσης του πάγιου εξοπλισμού η αξία της επιχορήγησης θα αυξήσει την λογιστική αξία του παγίου και το ποσό των σωρευμένων αποσβέσεων θα καταχωρηθεί στα Αποτελέσματα, όπως ακριβώς θα είχε συμβεί αν η επιχείρηση δεν λάμβανε ποτέ την ενίσχυση.

Παρακάτω είναι η απεικόνιση του Ισολογισμού της επιχείρησης όπως παρουσιάστηκε παραπάνω στο ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1 με την αναγνώριση της επιχορήγησης:

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

ΕΤΗ	2022	2023	2024	2025	2026
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	400.000	400.000	400.000	400.000	400.000
ΑΠΟΣΒΕΣΜΕΝΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	(80.000)	(160.000)	(240.000)	(320.000)	(400.000)

ΑΝΑΠΟΣΒΕΣΤΗ ΑΞΙΑ	320.000	240.000	160.000	80.000	0
---------------------	---------	---------	---------	--------	---

Οι λογιστικές εγγραφές που πρέπει να γίνουν για την επιστροφή της επιχορήγησης έχουν ως εξής:

Αυξάνεται η λογιστική αξία του μηχανολογικού εξοπλισμού κατά 600.000 ευρώ:

1 ^Η) ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΓΓΡΑΦΗ (ΑΡΧΕΣ 2024)	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	600.000	
ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ		600.000
Αιτιολογία: Επιστροφή επιχορήγησης		

Και οι σωρευμένες αποσβέσεις κατά 240.000 ευρώ ($600.000 / 5 = 120.000$ & $120.000 * 2 \text{ έτη} = 240.000$):

2 ^Η) ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΓΓΡΑΦΗ (ΑΡΧΕΣ 2024)	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ	240.000	
ΑΠΟΣΒΕΣΜΕΝΟΣ ΜΗΧ. ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ		240.000
Αιτιολογία: Πρόσθετες αποσβέσεις		

Συνεπώς ο η Κατάσταση Οικονομικής θέσης της επιχείρησης μετά την επιστροφή της επιχορήγησης θα είναι:

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

ΕΤΗ	2022	2023	2024	2025	2026
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
ΑΠΟΣΒΕΣΜΕΝΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	(200.000)	(400.000)	(600.000)	(800.000)	(1.000.000)
ΑΝΑΠΟΣΒΕΣΤΗ ΑΞΙΑ	800.000	600.000	400.000	200.000	0

Συμπερασματικά όποια και να ήταν η αρχική μέθοδος με την οποία αναγνωρίστηκε η επιχορήγηση, κατά την επιστροφή της, όποια διαφορά προκύψει

καταχωρείται στα Αποτελέσματα. Στο παράδειγμά μας αυτή η διαφορά ισούται με 240.000 ευρώ.

5.11 Ενίσχυση Με Τη Μορφή Φορολογικής Απαλλαγής

Μία από τις μορφές ενίσχυσης που προβλέπονται από τους νόμους και τα καθεστώτα ενισχύσεων είναι και η φορολογική απαλλαγή. Η επιχείρηση που έχει αποκτήσει το έννομο δικαίωμα λήψης ενίσχυσης με φορολογική απαλλαγή δεν καταβάλλει φόρο για τα κέρδη που πραγματοποίησε. Η επιχείρηση μπορεί να κάνει χρήση της ωφέλειας αυτής για χρονικό διάστημα που ορίζεται από την οικεία προκήρυξη του καθεστώτος κρατικής ενίσχυσης εφόσον πληροί τις αντίστοιχες προϋποθέσεις, όπως ισχύει με όλες τις μορφές ενισχύσεων.

Από αυτήν την μορφή ενίσχυσης προκύπτουν λογιστικές διαφορές οι οποίες αντιμετωπίζονται με το «Δ.Λ.Π. 12 – Φόροι εισοδήματος», το οποίο καθορίζει τον χειρισμό του φόρου εισοδήματος και λογιστικής απεικόνισης των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων που εντοπίζονται σε τέτοιου είδους ενισχύσεις. Καθότι γίνεται χρήση του συγκεκριμένου προτύπου για την αντιμετώπιση του συγκεκριμένου είδους ενίσχυσης παρακάτω θα τονίσουμε τα βασικά του σημεία.

Βασικοί ορισμοί Δ.Λ.Π. 12:

- Λογιστικό αποτέλεσμα: Κέρδος ή ζημία που προκύπτει στη χρήση πριν την εφαρμογή του φορολογικού συντελεστή.
- Φορολογητέο κέρδος ή ζημία: Το ποσό που προκύπτει στην χρήση μετά την εφαρμογή των κανόνων που ισχύουν από την φορολογική νομοθεσία και που σύμφωνα με αυτό καθορίζεται ο φόρος (χρεωστικός ή πιστωτικός).
- Φόρος έξοδο ή έσοδο: Το ποσό με το οποίο υπολογίζεται για να προσδιοριστεί το κέρδος ή ζημία της περιόδου και σχετίζεται με τον τρέχον ή αναβαλλόμενο φόρο.
- Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση: Ποσό που προκύπτει από τις προσωρινές φορολογητέες διαφορές που καταβάλλεται σε επόμενα φορολογικά έτη.
- Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση: Τα ανακτήσιμα στο μέλλον ποσά των φόρων εισοδήματος που αφορούν σε εκπεστέες προσωρινές διαφορές, μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές και μεταφερόμενους αχρησιμοποίητους πιστωτικούς φόρους.
- Προσωρινές Διαφορές: Διαφορές ανάμεσα σε λογιστική και φορολογικά αναγνωριζόμενη αξία. Μπορεί να είναι φορολογητέες ή εκπεστέες, δηλαδή προσωρινές διαφορές που καταλήγουν σε φορολογητέα ή εκπεστέα ποσά κατά τον προσδιορισμό του φορολογητέου κέρδους/ ζημίας μελλοντικών περιόδων, όταν η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου ή της υποχρέωσης ανακτάται ή τακτοποιείται.
- Φορολογική Βάση: Το ποσό που αποδίδεται σε ένα περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση για φορολογικούς σκοπούς.

5.11.1 Παράδειγμα Λογιστικής Αντιμετώπισης της ενίσχυσης με τη μορφή φορολογικής απαλλαγής.

Στο παρακάτω παράδειγμα παρουσιάζεται η αντιμετώπιση της φορολογικής απαλλαγής στις λογιστικές εγγραφές της επιχείρησης.

Έστω ότι επιχείρηση έχει λάβει το δικαίωμα της φορολογικής απαλλαγής από το καθεστώς του Αναπτυξιακού Νόμου για ενίσχυση της τάξης των 300.000 ευρώ για χρήση στα επόμενα 15 φορολογικά έτη. Υποθέτουμε ότι στην παρούσα χρήση η

επιχείρηση πραγματοποιεί κέρδη στα οποία αντιστοιχεί φόρος ίσος με 100.000 ευρώ.

Κατά την αναγνώριση της ενίσχυσης γίνεται η ακόλουθη εγγραφή:

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΓΓΡΑΦΗ	ΧΡΕΩΣ Η	ΠΙΣΤΩΣ Η
ΑΝΑΒΑΛΟΜΕΝΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΠΑΙΤΗΣΗ	300.000	
ΕΣΟΔΑ ΕΠΟΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ		300.000
Αιτιολογία: Αναγνώριση ενίσχυσης		

Ο αναλογούν φόρος κατά το τέλος της χρήσης μεταφέρεται στον λογαριασμό «Φόρος εισοδήματος» από τον λογαριασμό «Υποχρεώσεις από φόρους και τέλη» που βρισκόταν και στην παρακάτω εγγραφή γίνεται ο συμψηφισμός του ποσού του αναβαλλόμενου εσόδου:

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΓΓΡΑΦΗ	ΧΡΕΩΣ Η	ΠΙΣΤΩΣ Η
ΕΣΟΔΑ ΕΠΟΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ	100.000	
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ ΚΑΙ ΤΕΛΗ		100.000
Αιτιολογία: Συμψηφισμός φόρου εισοδήματος με την ενίσχυση		

Συμψηφισμός του φόρου με την ωφέλεια της φορολογικής απαλλαγής:

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΓΓΡΑΦΗ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ ΚΑΙ ΤΕΛΗ	100.000	
ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΦΟΡ. ΑΠΑΙΤΗΣΗ		100.000
Αιτιολογία: Διαγραφή απαίτησης		

Ο αναλογούν φόρος που αντιστοιχεί στα κέρδη που πραγματοποίησε η επιχείρηση δεν καλύπτει το ποσό της φορολογικής απαλλαγής, επομένως το υπόλοιπο της απαίτησης παραμένει μειούμενο κατά 100.000 ευρώ για συμψηφισμό των υποχρεώσεων στα επόμενα φορολογικά έτη.

5.12 Επιδότηση κόστους δημιουργούμενης απασχόλησης

Η συγκεκριμένη μορφή κρατικής ενίσχυσης σχετίζεται με την παροχή ποσού που αντιστοιχεί στο μισθολογικό κόστος των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν ως αποτέλεσμα της υλοποίησης της επένδυσης.

5.12.1 Παράδειγμα λογιστικής αντιμετώπισης της ενίσχυσης του κόστους δημιουργούμενης απασχόλησης

Επιχείρηση εντάσσεται στον Αναπτυξιακό Νόμο για να λάβει ενίσχυση με τη μορφή της επιδότησης του κόστους δημιουργούμενης απασχόλησης και συγκεκριμένα για την δημιουργία 5 νέων θέσεων εργασίας που προκύπτουν από την επένδυση σε νέα γραμμή παραγωγής. Σύμφωνα με το Νόμο η ενίσχυση παρέχεται για τις θέσεις που θα δημιουργηθούν εντός της πρώτης τριετίας από την έναρξη της παραγωγικής επένδυσης και για τα δύο πρώτα έτη από τη δημιουργία της κάθε θέσης. Η παραγωγική λειτουργία της νέας γραμμής παραγωγής ξεκινάει το 2022, η συνολική δαπάνη είναι 100.000 και το ποσοστό της επιχορήγησης είναι 50%. Η εταιρεία για να λάβει επιχορήγηση πρέπει αποδεδειγμένα να υλοποιήσει το 50% της επένδυσης, οπότε προσλαμβάνονται οι 3 μισθωτοί που αντιστοιχούν στο 60% της επένδυσης το πρώτο έτος παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης.

ΕΤΗ	ΝΕΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΔΑΠΑΝΕΣ ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑ Σ	ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΙΣ Α ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣ Η	ΑΝΑΛΟΓΟΥΣ Α ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣ Η
2022	3	60.000,00 €	15.000,00 €	30.000,00 €
2023	2	40.000,00 €	25.000,00 €	20.000,00 €
2024			10.000,00 €	
ΣΥΝΟΛΟ	5	100.000,00 €	50.000,00 €	50.000,00 €

Οι ημερολογιακές εγγραφές που θα γίνουν στα λογιστικά αρχεία της οντότητας για το έτος 2022 με τη μέθοδο του αναβαλλόμενου εσόδου είναι:

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΓΓΡΑΦΗ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
ΑΜΟΙΒΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	60.000	
ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ		60.000
Αιτιολογία: Έξοδα επιχορηγούμενων θέσεων εργασίας 2022		

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΓΓΡΑΦΗ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	15.000	
ΕΣΟΔΑ ΕΠΟΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ		15.000
Αιτιολογία: Είσπραξη επιχορήγησης		

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΓΓΡΑΦΗ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ	15.000	
ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ		30.000
Αιτιολογία: Αναλογούσα επιχορήγηση		

Οι εγγραφές στο έτος θα 2023 είναι:

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΓΓΡΑΦΗ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
ΑΜΟΙΒΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	40.000	
ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ		40.000
Αιτιολογία: Έξοδα επιχορηγούμενων θέσεων εργασίας 2023		

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΓΓΡΑΦΗ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	25.000	
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ		15.000
ΕΣΟΔΑ ΕΠΟΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ		10.000
Αιτιολογία: Είσπραξη επιχορήγησης		

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΓΓΡΑΦΗ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
ΕΣΟΔΑ ΕΠΟΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ	10.000	

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ	10.000	
ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ		20.000
Αιτιολογία: Αναλογούσα επιχορήγηση 2023		

Οι εγγραφές το έτος 2024 θα είναι:

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΓΓΡΑΦΗ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	10.000	
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ		10.000
Αιτιολογία: Είσπραξη επιχορήγησης		

Στο παραπάνω παράδειγμα απεικονίζονται οι ημερολογιακές εγγραφές με την εισοδηματική μέθοδο. Με την μέθοδο της αφαίρεσης από την λογιστική αξία θα είχαμε πίστωση του λογαριασμού «Αμοιβές προσωπικού» αντί του λογαριασμού «Λοιπά έσοδα».

5.13 Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing)

Μία από τις κύριες μορφές ενισχύσεων που παρέχονται από τον Αναπτυξιακό Νόμο είναι η επιδότηση της χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού όπου επιδοτείται μέρος των μισθωμάτων.

Η αντιμετώπιση της χρηματοδοτικής μίσθωσης γίνεται σύμφωνα με τις αρχές του «Δ.Λ.Π 17».

5.13.1 Παράδειγμα λογιστικής αντιμετώπισης της ενίσχυσης με την μορφή επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης

Επιχείρηση έχει εγκριθεί στα πλαίσια του Αναπτυξιακού Νόμου και θα λάβει ενίσχυση με την μορφή της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης για την απόκτηση μηχανολογικού εξοπλισμού αξίας 150.000 την 01/01/2022. Το ποσοστό ενίσχυσης που θα λάβει είναι 30% και το ποσό ανέρχεται σε 45.000 ευρώ. Ο εξοπλισμός αποσβένεται με σταθερή μέθοδο και συντελεστή 20% και η διάρκεια της μίσθωσης ορίζονται τα 5

έτη. Το μίσθωμα καταβάλλετε στο τέλος κάθε τριμήνου. Στο τέλος η επιχείρηση αποκτά τον πάγιο εξοπλισμό έναντι αμοιβής η οποία έχει συμφωνηθεί.

Η εγγραφή που θα γίνει στα βιβλία της επιχείρησης κατά την απόκτηση του εξοπλισμού με σύμβαση μίσθωσης την 01/01/2022:

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΓΓΡΑΦΗ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	150.000	
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ LEASING		150.000
Αιτιολογία: Απόκτηση εξοπλισμού με LEASING		

Η αναγνώριση της επιχορήγησης στα βιβλία της επιχείρησης:

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΓΓΡΑΦΗ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ	45.000	
ΕΣΟΔΑ ΕΠΟΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ		45.000
Αιτιολογία: Αναγνώριση επιχορήγησης		

Στο τέλος του πρώτου τριμήνου 31/03/2022 η επιχείρηση καταβάλλει το πρώτο μίσθωμα ($150.000 / 5 \text{ έτη} = 30.000 \text{ ευρώ}$ και $30.000 / 4 \text{ μισθώματα} = 7.500 \text{ ευρώ}$) :

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΓΓΡΑΦΗ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ LEASING	7.500	
ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ		7.500
Αιτιολογία: Καταβολή πρώτου μισθώματος		

Έπειτα η επιχείρηση κάνει την εγγραφή που αφορά την λήψη επιχορήγησης του πρώτου μισθώματος που κατέβαλε ($7.500 * 30\% = 2.250 \text{ ευρώ}$) :

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΓΓΡΑΦΗ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	2.250	
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ		2.250
Αιτιολογία: Είσπραξη επιχορήγησης		

Στη διάρκεια του έτους 2022 θα διενεργηθούν ακόμα τρεις όμοιες ημερολογιακές εγγραφές που αφορούν την καταβολή του μισθώματος και άλλες τρεις που αφορούν την αντίστοιχη είσπραξη της επιχορήγησης.

Στο τέλος του 2022 τα συνολικά μισθώματα που θα έχουν καταβληθεί στην εταιρεία LEASING θα είναι $7.500 * 4 = 30.000$ και η αντίστοιχη επιχορήγηση που θα έχει ληφθεί θα είναι 9.000 ευρώ.

Οι ημερολογιακές εγγραφές που θα γίνουν για τον λογισμό των αποσβέσεων του μηχανολογικού εξοπλισμού στις 31/12/2022 με συντελεστή απόσβεσης 20%:

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΓΓΡΑΦΗ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	30.000	
ΑΠΟΣΒΕΣΜΕΝΟΣ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ		30.000
Αιτιολογία: Λογισμός αποσβέσεων (20%)		

Αντίστοιχα και η καταχώρηση της επιχορήγησης στα Αποτελέσματα με το ίδιο ποσοστό θα γίνει:

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΗ ΕΓΓΡΑΦΗ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
ΕΣΟΔΑ ΕΠΟΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ	9.000	
ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ (ΑΝΑΛΟΓΟΥΣΑ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ)		9.000
Αιτιολογία: Καταχώριση επιχορήγησης στα Αποτελέσματα		

Αντίστοιχα θα χειριστεί η επιχείρηση τις ημερολογιακές εγγραφές και για τα επόμενα έτη μέχρι και το 2026 όπου λήγει η σύμβαση. Στο παράδειγμα ακολουθήσαμε την εισοδηματική μέθοδο αναγνώρισης και παρακάτω προκύπτουν τα αποσπάσματα των οικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης:

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

ΕΤΗ	2022	2023	2024	2025	2026
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000
ΑΠΟΣΒΕΣΜΕΝΟΣ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	(30.000)	(60.000)	(90.000)	(120.000)	(150.000)
ΑΝΑΠΟΣΒΕΣΤΗ ΑΞΙΑ	120.000	90.000	60.000	30.000	-
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ	36.000	27.000	18.000	9.000	-
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ LEASING	120.000	90.000	60.000	30.000	-
ΕΣΟΔΑ ΕΠΟΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ	36.000	27.000	18.000	9.000	-

Παρατηρούμε την ομοιότητα των ποσών στους λογαριασμούς του φορέα που προκύπτει από την ταύτιση του ποσοστού ετήσιας απόσβεσης με το χρονικό διάστημα που διαρκεί η μίσθωση.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

ΕΤΗ	2022	2023	2024	2025	2026
ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ (ΑΝΑΛΟΓΟΥΣΑ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ)	9.000	9.000	9.000	9.000	9.000
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	(30.000)	(30.000)	(30.000)	(30.000)	(30.000)

Αν κατά την αρχική αναγνώριση στο παράδειγμά μας αφαιρούσαμε την επιχορήγηση από την συνολική αξία του εξοπλισμού τότε οι αντίστοιχες οικονομικές καταστάσεις θα προκύπταν όπως παρακάτω:

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

ΕΤΗ	2022	2023	2024	2025	2026
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ	105.000	105.000	105.000	105.000	105.000
ΑΠΟΣΒΕΣΜΕΝΟΣ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	(21.000)	(42.000)	(63.000)	(84.000)	(105.000)
ΑΝΑΠΟΣΒΕΣΤΗ ΑΞΙΑ	84.000	63.000	42.000	21.000	-
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ	36.000	27.000	18.000	9.000	-
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ LEASING	120.000	90.000	60.000	30.000	-

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

ΕΤΗ	2022	2023	2024	2025	2026
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	(21.000)	(21.000)	(21.000)	(21.000)	(21.000)

5.14 Γνωστοποιήσεις - Μεταβατικές Διατάξεις

Σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 20 «Λογιστική των κρατικών επιχορηγήσεων και Γνωστοποίηση της κρατικής επιχορήγησης» γνωστοποιούνται τα εξής:

- 1) Η λογιστική πολιτική με την οποία η οντότητα αντιμετωπίζει τις κρατικές ενισχύσεις καθώς μέθοδος παρουσίασης των ενισχύσεων στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης.
- 2) Την φύση και την έκταση των επιχορηγήσεων που αναγνωρίζει στις οικονομικές της καταστάσεις και αναφορά τυχόν άλλων επιχορηγήσεων που έχει λάβει.
- 3) Τυχόν όροι που δεν έχουν εκπληρωθεί και υποχρεώσεις που προκύπτουν από τις επιχορηγήσεις αυτές.

- 4) Η οικονομική οντότητα που κάνει χρήση του προτύπου για πρώτη φορά οφείλει να τηρεί τους κανόνες δημοσιοποίησης και να προβαίνει στην μεταβολή της υφιστάμενης λογιστικής πολιτικής σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 8, καθώς και να θέτει σε εφαρμογή το Δ.Λ.Π. 20 σε επιχορηγήσεις τις οποίες είτε θα εισπράξουν είτε θα επιστρέψουν, από την ημερομηνία ισχύος του προτύπου και έπειτα.

5.15 Διερμηνεία – ΜΕΔ 10 «Κρατική Υποστήριξη – Καμία Ειδική Σχέση Με Επιχειρηματικές Δραστηριότητες»

Η διερμηνεία αυτή που σχετίζεται με το Δ.Λ.Π. 20 αποσκοπεί να δώσει απάντηση στον τρόπο αντιμετώπισης και λογιστικής ερμηνείας των κρατικών ωφελειών που δεν αφορούν συγκεκριμένα μία επιχείρηση αλλά παρέχονται από το κράτος ως ενίσχυση σε έναν κλάδο στον οποίο ανήκει η επιχείρηση ή σε μία γεωγραφική περιοχή. Το συμπέρασμα που προκύπτει από την διερμηνεία είναι πως τέτοιου είδους ενίσχυση πληροί τις προϋποθέσεις του Δ.Λ.Π. 20 και ακολουθείτε η αντίστοιχη λογιστική αντιμετώπιση για την αναγνώρισή της σύμφωνα με όσα ορίζει το Πρότυπο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Συμπεράσματα – Περιορισμοί – Προτάσεις Για Μελλοντική Έρευνα

Σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν να δώσει μια σαφή εικόνα για το πλαίσιο που διέπει τις κρατικές ενισχύσεις, την συμβολή τους στην ανάπτυξη των επιχειρήσεων και τον κρίσιμο ρόλο που διαδραματίζουν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις στην οικονομία. Ακόμη, μέσα από την παρούσα εργασία αναλύθηκε το πεδίο εφαρμογής του Δ.Λ.Π. 20 σχετικά με την λογιστική των κρατικών ενισχύσεων και παρατέθηκαν παραδείγματα λογιστικής αντιμετώπισης αναφορικά με τις κυριότερες μορφές ενισχύσεων.

Οι οικονομικές συνθήκες που βιώνουν τα κράτη τα τελευταία χρόνια χαρακτηρίζονται από οικονομική αστάθεια, φτωχοποίηση και συρρίκνωση τους λόγω των οικονομικών κρίσεων, του πληθωρισμού αλλά και των υγειονομικών και πολεμικών συγκυριών. Οι πρακτικές του παρελθόντος περνώντας τα χρόνια δείχνουν να χάνουν ισχύ και να μην μπορούν να υποστηρίξουν τις ανάγκες που προκύπτουν σύμφωνα με τις νέες συνθήκες. Ο σχεδιασμός από μέρους των θεσμικών και κρατικών φορέων αναφορικά με την ανάπτυξη και την βιωσιμότητα τόσο σε επιχειρηματικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο ενδεχομένως πρέπει να γίνει από μηδενική βάση και να επαναπροσδιοριστούν οι προτεραιότητες και οι στόχοι.

Η ελληνική οικονομία βιώνει ακόμα της συνέπειες από την πολυετή κρίση χρέους με ότι αυτό συνεπάγεται για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων και της οικονομίας. Το χρηματοδοτικό κενό που δημιουργήθηκε τα χρόνια της κρίσης ενδεχομένως να έχει καλλιεργήσει μια αντιεπενδυτική κουλτούρα στις ελληνικές επιχειρήσεις. Η μειωμένη επενδυτική δραστηριότητα των ελληνικών ΜΜΕ είναι αντιστρόφως ανάλογη με την τεχνολογική και ψηφιακή αναβάθμιση του διεθνούς περιβάλλοντος με κίνδυνο οι επιχειρήσεις μελλοντικά να βρεθούν σε ακόμα πιο δυσχαιρή θέση από την ήδη υποβαθμισμένη αναφορικά με τον βαθμό ανάπτυξης.

Ο ρόλος που διαδραματίζουν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις τόσο στην Ευρώπη αλλά και στην χώρα μας είναι ζωτικής σημασίας και η ενίσχυσή τους είναι πρωταρχικός στόχος των εκάστοτε πολιτικών. Οι στόχοι πολιτικής που τέθηκαν για την νέα προγραμματική περίοδο έχουν προτεραιότητα την ενίσχυση των επιχειρήσεων για

μία οικονομία βασισμένη στην γνώση καθώς ενθαρρύνει την πρόσβαση σε αυτήν. Η ενίσχυση για την υιοθέτηση νέων τεχνολογιών και δεξιοτήτων θα συμβάλει στην βελτίωση των διαδικασιών και των οργανωτικών δομών αλλά και στην βελτίωση των προϊόντων και υπηρεσιών με μακροπρόθεσμο στόχο ένα νέο αποδοτικότερο παραγωγικό οικονομικό μοντέλο της χώρας.

Η ανταπόκριση της οικονομίας της Ελλάδας στο ραγδαία αναπτυσσόμενο διεθνές περιβάλλον προϋποθέτει την ουσιαστική ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων της χώρας.

Το νέο πλαίσιο του Αναπτυξιακού Νόμου 4887/2022 προβλέπει απλούστευση των διαδικασιών και της γραφειοκρατίας καθώς και ταχύτερη αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων. Ακόμη από τον νέο χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων προκύπτουν επιπλέον κίνητρα για την υλοποίηση παραγωγικών επενδύσεων με αυξημένα ποσοστά ενίσχυσης. Στόχος του νέου θεσμικού πλαισίου για τις ενισχύσεις που παρέχονται από το κράτος είναι η εξάλειψη της γραφειοκρατίας και του μεγάλου διαστήματος που μεσολαβεί από την υποβολή της αίτησης μέχρι την οριστική απόφαση υπαγωγής, γεγονός που αποτελούσε μέχρι πρότινος έναν ακόμα αποτρεπτικό παράγοντα για υλοποίηση επενδύσεων στο ήδη βεβαρημένο επενδυτικό περιβάλλον της χώρας.

Ακόμη η νέα προγραμματική περίοδο του ΕΣΠΑ 2021-2027 δίνει έμφαση στην ενίσχυση του οικονομικού μετασχηματισμού για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, την βελτίωση της ψηφιακής κατάταξης των επιχειρήσεων για την προσαρμογή τους στις διεθνείς εξελίξεις, την ενδυνάμωση του ανθρώπινου δυναμικού μέσω της κατάρτισης και προώθηση της πράσινης οικονομίας και των επενδύσεων.

Τα εμπόδια που συναντούν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις τόσο σε χρηματοδότηση όσο και στο ασταθές φορολογικό πλαίσιο που ισχύει στην Ελλάδα σε συνάρτηση με τις αλλαγές που λαμβάνουν χώρα διεθνώς ενδεχομένως τις αποτρέπουν από το να εξερευνήσουν νέες δυνατότητες. Αυτό μπορεί να αποβεί μοιραίο για την βιωσιμότητα τους μελλοντικά καθώς οι επιπτώσεις που αντιστοιχούν λαμβάνονται από αυτές δυσανάλογα αντίστοιχα με το μέγεθός τους και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που τις διέπουν.

Διεθνώς παρατηρείται η τάση σύγκλισης των λογιστικών πρακτικών έτσι ώστε να εξαλειφθούν οι όποιες διαφορές παρατηρούνται στους λογιστικούς χειρισμούς ανάλογα με τους κανόνες της κάθε χώρας. Εν μέσω ραγδαίων εξελίξεων που συμβαίνουν συχνά στο οικονομικό και όχι μόνο περιβάλλον κρίνεται σκόπιμο να

υπάρχει μια κοινή γλώσσα στον επιχειρηματικό τομέα με την υιοθέτηση των Δ.Λ.Π., τα οποία παρέχουν αξιοπιστία, συγκρισιμότητα, διαφάνεια και κύρος.

Εμπόδιο στην εφαρμογή των Δ.Λ.Π. στέκεται τόσο το κόστος που αυξάνεται αναφορικά με τα πληροφοριακά συστήματα της μονάδας όσο και η εκπαίδευση του προσωπικού.

Οι επιχειρήσεις πρέπει να αξιοποιήσουν προς όφελός τους όποια δυνατότητα τους δίνεται μέσα από τις κρατικές και ευρωπαϊκές επιχορηγήσεις για την ανάπτυξη και την εξέλιξη τους.

Καταλήγοντας, το θεσμικό πλαίσιο για τις κρατικές και ευρωπαϊκές επιχορηγήσεις που απευθύνονται στις επιχειρήσεις έχει συμβάλει σημαντικά στην βιωσιμότητα και στην πραγματοποίηση επενδύσεων σε όλες τις προγραμματικές περιόδους. Ιδιαίτερα κατά την περίοδο της έντονης ύφεσης και των προβλημάτων χρηματοδότησης των επιχειρήσεων από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, ήταν από τα ελάχιστα εργαλεία των επιχειρήσεων για πραγματοποίηση επενδύσεων και ανάπτυξη.

Η προτεραιότητα όλων των πολιτικών είναι η ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, κάτι το οποίο οφείλουν και αυτές με την σειρά τους να εκμεταλλευτούν, αντιλαμβανόμενες τις αλλαγές που συμβαίνουν καθημερινά και να επενδύσουν στην μάθηση, την εξέλιξη και την ψηφιακή αναβάθμιση ακολουθώντας το διεθνές πνεύμα.

Οι ελληνικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις αποτελούν φορείς καινοτομίας βρισκόμενες ψηλότερα από τον ευρωπαϊκό μέσω αποδεικνύοντας την ανθεκτικότητα τους για άλλη μία φορά και το ότι μπορούν να αποτελέσουν πηγή ανάπτυξης και οδηγό για την μετάβαση σε πιο βιώσιμη οικονομία. Μέσα σε ένα αβέβαιο οικονομικό περιβάλλον οι ελληνικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις δείχνουν να βγαίνουν νικήτριες, και με το νέο πλαίσιο να μπορεί να επιτευχθεί η μετάβαση στο νέο παραγωγικό μοντέλο της οικονομίας εκμεταλλευόμενες τις ευκαιρίες για ανάπτυξη που προσφέρονται από τις κρατικές και κοινοτικές ενισχύσεις.

Ο περιορισμός που χαρακτηρίζει την παρούσα εργασία έγκειται στο γεγονός της έλλειψης πρωτογενούς έρευνας για την επιβεβαίωση των θεωρητικών συμπερασμάτων μέσα από τις απόψεις των επαγγελματιών που εργάζονται στον κλάδο της λογιστικής, της συμβουλευτικής καθώς και από την πλευρά των ίδιων των επιχειρήσεων.

Η παρούσα διπλωματική εργασία μπορεί να αποτελέσει αφορμή για μελλοντικές έρευνες που θα έχουν σκοπό να εξετάσουν κατά πόσο η νέα προγραμματική περίοδος αναφορικά με το ΕΣΠΑ 2021-2027 αλλά και ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος 4887/2022 εφαρμόστηκαν σύμφωνα με τον αρχικό προγραμματισμό και πετύχαν τους στόχους

που έχουν τεθεί, όπως για παράδειγμα η μείωση της γραφειοκρατίας, η ταχύτερη αξιολόγηση επενδυτικών σχεδίων, η ψηφιακή αναβάθμιση επιχειρήσεων, η απορρόφηση των κονδυλίων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Santarelli, E., and Vivarelli, M. (2007) Entrepreneurship and the process of firms' entry, survival and growth. *Industrial and Corporate Change*, Oxford University Press, 16: 455-488.
- Apte S, Lele A, Choudhari A (2022) COVID-19 pandemic influence on organizational knowledge management systems and practices: Insights from an Indian engineering services organization. *Knowl Process Manag.*
- Ngassam, E., Kandie, W., Nkaelang, B., & Modiba, F. (2009). Towards an e-Model for enhancement of service rendering by SMMEs supporting agencies in South Africa. *Proceeding of IST Africa Conference, Kampala, Uganda*. pp. 1-11.
- Λαμπρόπουλος Π., (2008), *Επιχειρηματικότητα : Σχεδιασμός και ανάπτυξη των επιχειρήσεων στην κοινωνία της πληροφορίας : θεωρητικές και πρακτικές προσεγγίσεις - Πρώτη έκδοση*. - Αθήνα: Εκδόσεις Προπομπός, 2008
- Marc Cowling, Weixi Liu, Ning Zhang (2018), "Did firm age, experience, and access to finance count? SME performance after after the global financial crisis" vol. 28, pp. 77–100.
- Stevenson, L., & Lundström, A. (2001). Patterns and trends in entrepreneurship/SME policy and practice in ten economies (Vol. 3). Vällingby, Sweden: ElandersGotab vol.3, pp. 40-55.
- Dvouletý O., Srhoj S., & Pantea S. (2021). Public SME grants and firm performance in European Union: A systematic review of empirical evidence. *Small Business Economics*, vol. 57(1), pp. 243-263.
- Westwood και Mackenzie, (1999). Accounting by recipients for non-reciprocal Transfers, Excluding Contributions by Owners, FASB for G4+1, Norwalk.
- Criscuolo, C., Martin, R., Overman, H. G., & Van Reenen, J. (2019). Some causal effects of an industrial policy. *American Economic Review*, vol. 109(1), pp. 48-85.
- Christian Stadler, Christopher W. Nobes, (2018). Accounting for government grants: Standard Setting and Accounting choice. *Journal of Accounting and Public Policy*, vol.37(2).
- Νεγκάκης Ι. Χρήστος, (2021), *Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς – Εξειδικευμένα Θέματα, Αειφόρος Λογιστική*.

- Γκίκας Δ., Παπαδάκη Α., Σιουγλέ Γ., Δεμοιράκος Ε., Τζόβας Χ., (2006), Χρηματοοικονομική Λογιστική, Έκδοση, Εκδόσεις Ε. Μπένου.
- Άγγελος Α. Τσακλάγκανος, (2005), Χρηματοοικονομική Λογιστική (Σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα), Δεύτερη Έκδοση, Εκδοτικός Οίκος Αδελφών Κυριακίδη.
- Νεγκάκης Ι. Χρήστος, (2015), Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς Θεωρία και Εφαρμογές, Αειφόρος Λογιστική.
- Ευγενία Πετρίδου, (2011), Διοίκηση – Management Μια Εισαγωγική Προσέγγιση, Τρίτη Έκδοση, Εκδόσεις σοφία.
- Herrman B., Kritikos A. S., (2013), ‘Growing out of the Crisis: Hidden assets to Greece’s transition to an innovation economy’, IZA Discussion Paper No. 7806.
- Petmesidou M., Polyzoidis P., (2015), “What Policy Innovation for Youth in the Era of Prolonged Austerity? The Case of Greece”, pp. 66-69.
- Lisa Waver, (2014), Managing the Transition to IFRS-based Financial Reporting, Wiley.
- Bakker, Erwin M – Wiley, (2017), Interpretation and Application of IFRS Standards - includes summary of key provisions of US GAAP vs. IFRS (2017).
- Δημητράς Α., Βρέτζου Ε., (2015), Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.
- Kourounakis N., Katsioloudes M., (2011), Characteristics of Greeks SMEs: Motivation for Business, Ownership, Success Factors and Problems, European Conference on Management, Leadership and Governance.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

www.oecd-ilibrary.org

ec.europa.eu

empedu.gov.gr

www.espa.gr

<https://previous.gsevee.gr>

<https://commission.europa.eu>

NOMΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4887-Αναπτυξιακός Νόμος – «Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη».

Σύσταση της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων [κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2003) 1422] (ΕΕ L 124 της 20.5.2003, σ. 36-41).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ – ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ 8 Οδηγός: Ο.Ι.1_1 Έκδοση:1η Ημ.
Έκδοσης: 30.10.2015